

Vlada Crne Gore
Komisija za implementaciju
Akcionog plana za sprovođenje Strategije reforme pravosuđa 2007-2012. godine

**IZVJEŠTAJ O REALIZACIJI MJERA IZ
AKCIONOG PLANA ZA IMPLEMENTACIJU STRATEGIJE REFORME PRAVOSUĐA
2007-2012.**

ZA 2009. GODINU

Podgorica, mart 2010. godine

UVODNE NAPOMENE

Vlada Crne Gore usvojila je na sjednici od 27. decembra 2007. godine **Akcionni plan za sprovođenje Strategije reforme pravosuđa 2007-2012. godine (u daljem tekstu: Akcionni plan)**.

Vlada je na sjednici od 27. marta 2008. godine donijela Odluku o obrazovanju **Komisije za implementaciju Akcionnog plana (u daljem tekstu: Komisija)** i u njen sastav odredila: predsjednika – ministra pravde u Vladi Crne Gore g-dina Miraša Radovića; članove: dr Igora Lukšića – ministra finansija u Vladi Crne Gore, g-đu Vesnu Medenicu – predsjednika Vrhovnog suda, g-đu Ranku Čarapić – Vrhovnog državnog tužioca, g-dina Zorana Živkovića – predsjednika Vijeća za prekršaje, g-dina Božidara Vuksanovića, direktora Zavoda za izvršenje krivičnih sankcija; Dejana Vujanovića – predsjednika Advokatske komore, g-dina Dragana Vučevića – predsjednika Udruženja sudija, g-dina Šučka Bakovića, predsjednika Udruženja tužilaca; sekretara – šefa Kabineta ministra pravde g-dina Nikolu Šaranovića. (Budući da neki članovi više nijesu zaposleni u institucijama koje su predstavljali u Komisiji, u toku priprema Odluke o izmjenama i dopunama Odluke o obrazovanju Komisije). Zadatak Komisije je da organizuje i sinhronizuje aktivnosti organa državne uprave, državnih organa i drugih nadležnih institucija u implementaciji Akcionnog plana, prati prioritete, dinamiku i rokove realizacije i ocjenjuje postignute rezultate u implementaciji Akcionnog plana, kao i da dostavlja Vladi Crne Gore izvještaj sa pregledom stanja, ocjenom i predlogom mjera, najmanje dva puta godišnje.

Konstitutivna sjednica Komisije održana je 03. juna 2008. godine. Tom prilikom usvojen je Poslovnik o radu, kojim se uređuju pitanja organizacije, načina rada i odlučivanja Komisije. Zaključeno je da se formira Stručni tim koji će, nakon prikupljenih izvještaja od državnih organa koji realizuju mjere iz Akcionnog plana, pripremati Nacrt izvještaja. Komisija razmatra Nacrt izvještaja i predlaže Vladi njegovo usvajanje.

Ministar pravde je obrazovao **Stručni tim** i u njegov sastav odredio: g-đu Branku Lakočević - pomoćnika ministra pravde za pravosuđe, g-dina Srđana Spaića - sekretara Ministarstva pravde, g-đu Vesnu Racković - savjetnika ministra pravde za pravosuđe, g-đu Jadranku Vukčević – samostalnog savjetnika II u Sektoru za pravosuđe Ministarstva pravde, g-dina Milana Krsmanovića – ovlaštenog službenika Ministarstva pravde za izvršenje krivičnih sankcija, g-đicu Natašu Radonjić – višeg savjetnika I u Sektoru za pravosuđe Ministarstva pravde, g-đicu Tanju Radović – višeg savjetnika III u Sektoru za pravosuđe Ministarstva pravde i g-đu Mirjanu Purić - samostalnog namještenika i u Službi opštih poslova Ministarstva pravde.

Pred nama je Treći izvještaj o realizaciji mjera iz Akcionnog plana, za 2009. godinu, čiji nacrt je izradio Stručni tim, a koji je usvojila Komisija. Ovaj izvještaj sadrži pregled mjera po strateškim ciljevima koje su ostvarne, djelimično ostvarne i koje nijesu ostvarene, a na kraju je tabelarni prikaz iskazan u brojkama. Ovim izvještajem analiziran je stepen realizacije mjera koje su planirane za 2009. godinu. Za ovaj period planirana je implementacija 209 mjera. Od ovog broja 131 mjera je predviđena kao jednokratna aktivnost, a 78 mjera su kontinuiranog karaktera. Realizovano je 62 % ili 130 mjera, djelimično realizovano 24% odnosno 50 mjera, a nerealizovano je 14 % odnosno 29 mjera. Stoga se može govoriti o zadovoljavajućem stepenu realizacije mjera u ovom izvještajnom periodu i o održivosti predviđenih a djelimično realizovanih i nerealizovanih mjera jer izvještaj pokazuje da se preduzimaju aktivnosti za njihovo ostvarivanje, ali ne u vremenskom okviru koji je predviđen Akcionim planom.

I JAČANJE NEZAVISNOSTI I SAMOSTALNOSTI PRAVOSUĐA

U ovom poglavlju definisane su mjere za unaprjeđenje normativnog i institucionalnog okvira u domenu jačanja nezavisnosti i samostalnosti pravosuđa.

Zakon o Sudskom savjetu, Zakon o sudovima, Zakon o državnom tužilaštvu, Poslovnik Sudskog savjeta, Poslovnik o radu Tužilačkog savjeta se primjenju i prati se njihova primjena naročito u pogledu sprovođenja postupaka izbora, razrješenja, disciplinske odgovornosti i prestanka funkcije nosilaca pravosudne funkcije. U izvještajnom periodu Sudski savjet izvršio je izbor 56 sudija i predsjednika sudova. Zakonom o Budžetu za 2009. godinu obezbijeđena su budžetska sredstva za rad Sudskog savjeta u iznosu od 1.268.353,90 eura, Za potrebe Ministarstva pravde 1.406.052,80 eura, za potrebe sudova 20.080.914,22 eura, Državnog tužilaštva 4.538.776,14 eura, organa za prekršaje 3.667.546,14 eura.

U izvještajnom periodu preduzete su mjere na jačanju odgovornosti sudija. Tako je sprovedeno:

- 3 disciplinska postupka koji su pravosnažno okončani sa izricanjem disciplinskih mjera;
- 5 postupaka za razrješenja na osnovu kojih su 2 sudije razriješene, 2 predloga odbijena, a jedan sudija je podnio zahtjev za prestanak sudijske funkcije, i
- prestala je funkcija 9 sudija od čega 8 sudija je podnijela samo zahtjev, 1 sudiji je prestala funkcij jer je osuđen na bezuslovnu kaznu zatvora.

Kancelarija za prijavu korupcije pri Sudskom savjetu otvorena je 20.05.2009. godine i ista je evidentirala 70 pritužbi, podnijetih od strane građana. Sve podnijete pritužbe su obrađene a jedna je procesuirana protiv sudije Osnovnog suda u Podgorici.

Usvojen Zakon o državnoj imovini kojim je propisano da poslove zastupanja države u imovinskopravnim sprovima obavlja Zaštitnik imovinskopravnih interesa i imenovan je Zaštitnik, a u toku je procedura zapošljavanja potrebnog kadra, tako da se očekuje do početka primjene novog akonika o krivičnom postupku da će Zaštitnik preuzeti od Državnog tužilaštva zastupanje u imovinkopravnim sporovima.

Mjere koje su u prethodnom izvještajnom periodu bile djelimično realizovane, u ovom izvještajnom periodu su u potpunosti realizovane, i u ovom poglavlju je, u skladu sa predviđenim rokovima, većina mjera realizovana i kontinuirano se prati njihova realizacija tamo gdje je predviđena kontinuirana primjena.

MJERE	NADLEŽNI ORGAN	OSTVARENO	ROK	NAPOMENA
Obezbijediti budžetska sredstva za rad Sudskog savjeta	Sudski savjet, Vlada i Skupština	Zakonom o Budžetu za 2009. godinu obezbijedena su budžetska sredstva za rad Sudskog savjeta.	od 2008. kontinuirano	Mjera ostvarena
Uspostaviti odgovarajući model izvještavanja o radu sudova koji sudovi dostavljaju Sudskom savjetu i redovno sačinjavati izvještaj u skladu sa utvrđenim modelom	Sudski savjet	Donijeto Uputstvo o sačinjavanju izvještaja o radu.	IV kvartal 2008. i kontinuirano	Mjera ostvarena
Vršiti izbor nosilaca pravosudne funkcije u skladu sa utvrđenim kriterijumima	Sudski savjet i Tužilački savjet	U skladu sa utvrđenim kriterijumima izvršen izbor 56 sudija i predsjednika sudova, i 30 zamjenika državnih tužilaca	III kvartal 2008. i kontinuirano	Mjera ostvarena
Propisati u Zakonu o sudovima i Zakonu o državnom tužilaštvu kriterijume za napredovanje nosilaca pravosudnih funkcija i obezbijediti transparentne procedure za dosljednu primjenu utvrđenih kriterijuma	Sudski savjet i Tužilački savjet	Kriterijumi su propisani u Zakonu o sudovima, a razradjeni Poslovníkom Sudskog savjeta. Zakonom o državnom tužilaštvu i Poslovníkom o radu Tužilačkog savjeta I dosledno se sprovode u postupcima izbora kandidata prilikom ocjenjivanja kriterijuma	kontinuirano	Mjera ostvarena
Normativno urediti i ustanoviti centralnu bazu podataka o izboru, ocjenjivanju i napredovanju nosilaca pravosudnih funkcija	Ministarstvo pravde, Sudski savjet i Tužilački savjet	Izrada centralne baze podataka o izboru, ocjenjivanju i napredovanju nosilaca pravosudnih funkcija je u toku.	2009. i kontinuirano	Mjera djelimično ostvarena

Uspostaviti i sprovesti objektivne interne i eksterne kontrole rada nosilaca pravosudne funkcije (unutar suda od strane predsjednika suda, u državnom tužilaštvu od strane državnog tužioca, izvan suda i državnog tužioca od Sudskog i Tužilačkog savjeta)	Sudovi, državni tužioci, Sudski savjet i Tužilački savjet	Način kontrole je propisan Zakonom o sudovima, a dalje razradjen Poslovníkom Sudskog savjeta. U Vrhovnom sudu radi Kancelarija za prijem i pritužbe i svaka pritužba se provjerava. Početkom godine sudije Vrhovnog suda obilaze sve sudove i sačinjavaju izvještaj za svakog sudiju o zakonitosti postupanja u svakom predmetu. U skladu sa Zakonom o državnom tužilaštvu i Poslovníkom Tužilačkog savjeta uspostavljena je i sprovodi se redovna i interna i eksterna kontrola rada državnih tužilaca. Redovne kontrole rada od strane zamjenika Vrhovnog državnog tužioca sprovode se početkom godine, nakon čega se sačinjavaju izvještaji o postupanju državnih tužilaca i zamjenika	III kvartal 2008. i kontinuirano	Mjera ostvarena
Sagledati postojeći normativni okvir o nadzoru nad radom pravosudne uprave i sprovesti nadzor nad radom pravosudne uprave u skladu sa evropskim standardima i iskustvom	Ministarstvo pravde, Sudski savjet i Tužilački savjet	Sagledan postojeći normativni okvir u okviru »Projekta Reforma pravosuđa« IPA 2007, kroz aktivnosti 1.8. i 3.5., zaključeno da postojeći normativni okvir omogućava kvalitetno sprovođenje nadzora i date preporuke za efikasniju primjenu i normativno poboljšanje	III kvartal 2008. i kontinuirano	Mjera ostvarena
Voditi evidenciju o sprovedenim disciplinskim postupcima, postupcima razrješenja i prestanka funkcije i sačinjavati izvještaje i raditi njihove analize	Sudski savjet i Tužilački savjet	Evidencija o sprovedenim disciplinskim postupcima, postupcima razrješenja i prestanka funkcije uspostavljena je u Sekretarijatu Sudskog savjeta Nije bilo disciplinskih postupaka protiv nosilaca tužilačke funkcije	kontinuirano	Mjera ostvarena
Odrediti regulatorne mehanizme za poštovanje i sankcionisanje nepoštovanja etičkih kodeksa	Sudski savjet i Tužilački savjet Udruženje sudija i Udruženje tužilaca	Sudski savjet je formirao Komisiju za praćenje sprovođenja Kodeksa sudisjke etike	IV kvartal 2009	Mjera ostvarena
Pratiti poštovanje etičkih kodeksa u pravosudnim organima i voditi evidenciju o nepoštovanju etičkog kodeksa	Sudski savjet i Tužilački savjet	Evidencija o nepoštovanju etičkog kodeksa je uspostavljena Uspostavljeno praćenje Etičkog kodeksa državnih tužilaca i zamjenika i nije bilo kršenja	kontinuirano	Mjera ostvarena
Normativno urediti zastupanje države u imovinsko-pravnim sporovima	Ministarstvo pravde i Vlada	Usvojen Zakon o državnoj imovini kojim je propisano da Zaštitnik imovinsopravnih interesa Crne Gore u martu 2009. godine	I kvartal 2008.	Mjera ostvarena

Obezbijediti materijalne i tehničke uslove za rad organa nadležnog za zastupanje države	Vlada	U toku je obezbijedjeivanje materijalnih i tehničkih uslova za rad	I kvartal 2008.	Mjera djelimično ostvarena
Odabir i zapošljavanje potrebnog kadra za rad na poslovima zastupanja	Vlada	U toku je odabir i zapošljavanje tako da se očekuje tokom 2010. godine zaposlenje dovoljenog broja zapsolenih za kvaliteteno obavljanje poslova zastupanja	II kvartal 2008.	Mjera djelimično ostvarena

II JAČANJE EFIKASNOSTI PRAVOSUĐA

Ovo poglavlje sadrži mjere i aktivnosti radi jačanja efikasnosti u radu pravosudnih organa, u smislu stvaranja pretpostavki za brže rješavanje sporova i smanjenje sudskih zaostataka.

Zakon o zaštiti prava na suđenje u razumnom roku se implementira i prati se implementacija i djelotvornost pravne zaštite, kroz predviđena pravna sredstva za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku. U razdjelu budžeta za sudove predviđena su sredstva za pravično zadovoljenje. U okviru Godišnjeg programa edukacije za 2009. godinu predviđena je obuka za primjenu ovog zakona.

Usvojen je novi Zakonik o kivičnom postupku i Vlada je donijela Plan implementacije ZKP-a koji sadrži: uticaj ZKP-a na potrebu izmjene drugih propisa, uputstva za reorganizaciju pravosudnog sistema u domenu istrage, uputstva za procjenu potrebnih kadrova, potrebne obuke, nabavke neophodne tehničke opreme, upoznavanja stručne i šire javnosti sa mogućim efektima primjene novog ZKP-a.

Vlada je usvojila Nacrt zakona o maloljetničkom pravosuđu, završena je javna rasprava i organizovana su tri okrugla stola povodom pomenutog nacrta, uz podršku UNICEF-a i Evropske komisije. Uskoro će biti utvrđen Predlog zakona.

Vlada Crne Gore je u decembru 2009. godine usvojila Analizu za potrebe racionalizacije sudske mreže. Mreža sudova je analizirana na osnovu osnovnih indikatora Evropske komisije za efikasnost pravosuđa (CEPEJ). Kao osnovni indikatori uzeti su broj stanovnika koji se nalaze na teritoriji suda, geografska udaljenost suda od mjesta stanovanja i opterećenost suda (priliv, trajanje postupka, broj sudija). Pored pomenuta dva osnovna indikatora, Analiza je uzela u obzir još jedan osnovni indikator koji je specifičan za trenutno stanje reforme pravosudnog sistema u Crnoj Gori, a koji se odnose na opterećenost sudova. To su godišnji priliv predmeta i orijentaciona mjerila za određivanje broja sudija na osnovu kojih je i određen postojeći broj sudija. Ova analiza je imala u vidu i postojeće stanje i projektovani uticaj novih zakona. Kako su neki zakoni usvojeni ali se još ne primjenjuju, kao Zakonik o krivičnom postupku i Zakon o notarima, a neki još nijesu usvojeni, kao Zakon o prekršajima i Zakon o izvršnom postupku, neophodno je dalje preispitati projektovane rezultate (očekivano povećanje odnosno smanjenje) nakon određenog vremena primjene ovih zakona i sa stanovišta preispitivanja stvarne nadležnosti sudova. Tako je na osnovu zaključaka ove analize neophodno uraditi još jednu analizu na osnovu praćenja projektovanih i ostvarenih efekata, nakon čega bi se pristupilo normativnom uređenju nove mreže pravosudnih organa u vremenskom okviru važenja strateških dokumentata.

Donijeta je odluka o broju sudija kojom je utvrđen ukupan broj od 260 sudije, od čega 148 u osnovnim sudovima, u dva viša suda (55), dva privredna suda (17), Apelacionom sudu (13), Upravnom sudu (9) i Vrhovnom sudu Crne Gore (18). Ostvarena je značajna aktivnost na rješavanju zaostalih predmeta, kroz utvrđeni godišnji okvirni program rješavanja zaostalih predmeta unutar sudske vlasti. U parničnim predmetima Vrhovni sud je donio 669 rješenja o prenošenju mjesne nadležnosti dok su u krivičnim predmetima donesena 503 rješenja. Donijeti su programi rješavanja zaostalih predmeta u svakom sudu koji ima zaostalih predmeta. Statistike govore da je u 2009. godini znatno smanjen broj zaostalih predmeta: na dan 01.01.2009. iznosio je 44726, a na dan 01.01.2010. taj broj je iznosio 34081, što predstavlja 76,19% riješenih predmeta. Sprovedena je edukacija predsjednika sudova na temu rukovođenja sudovima, koje podrazumijeva praćenje i efikasnije upravljanje kretanjem predmeta u pravosudnim organima. Predsjednici sudova obavezani su da prate rad stručnih saradnika i pripravnika u sudovima. Državna tužilaštva u krivičnom postupku postupaju u okviru zakonskih rokova i time doprinose efikasnosti krivičnog postupka i sprječavanju nepotrebnog odugovlačenja.

Notarska služba nije još uspostavljena. Organizovana je prvi notarski ispit i očekuje se tokom 2010. godine imenovanje prvih notari u Crnoj Gori.

MJERE	NADLEŽNI ORGAN	OSTVARENO	ROK	NAPOMENA
Implementirati Zakon o zaštiti prava na suđenje u razumnom roku	Sudovi, Sudski savjet i Centar za edukaciju nosilaca pravosudne funkcije	Zakon se implementira od dana stupanja na snagu. Donijete su odluke po kontrolnim zahtjevima i o tužbama za pravično zadovoljenje. Organizovano je pet seminara u ovoj oblasti.	Kontinuirano	Mjera ostvarena
Uspostaviti i voditi evidenciju o pravnim sredstvima, podnijetim na osnovu Zakona o zaštiti prava na sudjenje u razumnom roku, i uspostaviti mehanizme izvještavanja	Sudski savjet, Vrhovni sud i sudovi	U Vrhovnom sudu uspostavljena je evidencija o tužbama za pravično zadovoljenje, a u svim sudovima uspostavljena je evidencija o podnijetim kontrolnim zahtjevima. Izvještaji o podnijetim pravnim sredstvima se podnose Sudskom savjetu od strane svakog suda, saglasno čl. 101 a. Zakona o sudovima.	kontinuirano	Mjera ostvarena
Obezbjediti posebnu stavku u razdjelu budžeta za isplatu pravičnog zadovoljenja	Sudski savjet, Vlada i Skupština	Obezbjeđena posebna stavka u razdjelu budžeta za isplatu pravičnog zadovoljenja.	Kontinuirano	Mjera ostvarena
Izraditi poseban Program edukacije o Zakonu o zaštiti prava na sudjenje u razumnom roku i ostvariti edukaciju na osnovu postojećeg Programa edukacije o Zakonu o zaštiti prava na sudjenje u razumnom roku	Centar za edukaciju nosilaca pravosudne funkcije	Programom za kontinuiranu edukaciju Centra za edukaciju nosilaca pravosudnih funkcija predviđen je i u izvještajnom periodu održan seminar o zaštiti prava na sudjenje u razumnom roku za sudije Vrhovnog suda i predsjednike svih sudova u Crnoj Gori. U decembru 2008. izradjen je godišnji program edukacije Centra za 2009. godinu kojim su načelno obuhvaćena i pitanja sudjenja u razumnom roku.	kontinuirano	Mjera ostvarena
Izraditi poseban Program edukacije o Zakonu o obligacionim odnosima	Centar za edukaciju nosilaca pravosudne funkcije	Godišnjim programom edukacije Centra za 2009. načelno su obuhvaćena i pitanja Zakona o obligacionim odnosima koja nijesu realizovana zbog nedostatka finansijskih sredstava.	kontinuirano	Mjera nije ostvarena
Jačati primjenu i efikasnost alternativnih načina rješavanja građanskih, krivičnih i privrednih sporova prema mjerama predviđenim u poglavlju VII	Ministarstvo pravde, sudovi, državno tužilaštvo i Centar za posredovanje	Postupaka posredovanja u porodičnim sporovima bilo je 492, uspješno riješeno 300, postupaka posredovanja u privrednim i imovinskim sprovima bilo je 33 uspješno riječeno 27, postupaka posredovanja u pretkrivičnom postupku gdje je učinilac maloljetnik bilo je 22 i svi su uspješno riješeni.	kontinuirano	Mjera ostvarena

		Državna tužilaštva primjenjuju institut odloženog gonjenja u svom radu , tako da je u 2009. godini primjenom ovog instituti riješeno je 339 predmeta		
Učiniti dostupnim sudovima sudsku praksu Evropskog suda za ljudska prava koja se odnosi na zaštitu prava na sudjenje u razumnom roku	Centar za edukaciju, Zastupnik Crne Gore pred Evropskim sudom za ljudska prava	Centar već tri godine svim sudijama i tužiocima Crne Gore u saradnji sa AIRE Centrom iz Londona svaki mjesec dostavlja bilten »Ljudska prava u Evropi«. Ovaj bilten čine sažeci najvažnijih presuda Evropskog suda za ljudska prava u kojima je značajan broj presuda koja se odnose na povredu člana 6. Takodje biblioteka Centra posjeduje literaturu vezano za ovu temu koja je na raspolaganju svim sudijama i tužiocima u Crnoj Gori. Objavljen je I tom Zbirke odabranih presuda Evropskog suda za ljudska prava u izdanju Vlade Crne Gore – Kancelarija zastupnika Crne Gore pred Evropskim sudom za ljudska prava. Omogućen je pristup publikaciji i u elektronskoj formi na sajtu Vrhovnog suda Crne Gore.	I kvartal 2009, kontinuirano	Mjera ostavrena
Na osnovu rezultata analize izraditi novi Zakon o sudovima, Zakon o državnom tužilaštvu	Ministarstvo pravde, Vrhovni sud, državno tužilaštvo i Skupština	Vlada je usvojila Analizu za potrebe racionalizacije sudske mreže sa zaključkom da je neophodno uraditi još jednu analizu na osnovu praćenja projektovanih i ostvarenih efekata, nakon čega bi se pristupilo normativnom uređenju nove mreže pravosudnih organa u vremnskom okviru važenja strateških dokumentata	III kvartal 2009.	Mjera djelimično ostvorena
U skladu sa novousvojenim propisima izvršiti potrebnu reorganizaciju u pravosudnim organima	Ministarstvo pravde, Sudski savjet i Tužilački savjet, Vrhovni sud, Državno tužilaštvo		IV kvartal 2009.	Mjera nije ostvorena
Donijeti normativna akta za utvrđivanje potrebnog broja nosilaca pravosudne funkcije i administrativnog osoblja za rad u pravosudnim organima	Ministarstvo pravde, Sudski savjet i Tužilački savjet	Usvojen Pravilnik o orjentacionim mjerilima za određivanje potrebnog broja sudija i zaposlenih u sudovima i donesena odluka o broju zamjanika državnih tužilaca.	IV kvartal 2009	Mjera ostvorena.
Donijeti odluku o broju nosilaca pravosudne funkcije	Sudski savjet i Tužilački savjet	Odluka o broju nosilaca pravosudne funkcije je donijeta.	IV kvartal 2009	Mjera ostvorena.
Donijeti akt o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji pravosudnih organa	Sudovi, Državno tužilaštvo i Vlada	Akt o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji pravosudnih organa je donijet.	IV kvartal 2009.	Mjera ostvorena

Izvršiti odabir kadrova (nosilaca pravosudnih funkcija i službenika)	Sudski savjet i Tužilački savjet, predsjednici sudova i Državno tužilaštvo	Odabir kadrova (nosilaca pravosudnih funkcija i službenika) izvršen.	I kvartal 2010	Mjera ostvarena
Uraditi analizu funkcionisanja organa nadležnih za vođenje prekršajnog postupka	Ministarstvo pravde	Uradjena Analiza funkcionisanja organa nadležnih za vođenje prekršajnog postupka.	III kvartal 2008	Mjera ostvarena
Na osnovu urađene analize donijeti Zakon o prekršajima	Ministarstvo pravde Vlada i Skupština	Vlada je utvrdila nacrt Zakona o prekršajima, koji je upućen saavjetu Evrope na ekspertizu koja je dostavljena početkom 2010. godine i očekuje se tokom 2010. godine usvajanje zakona	IV kvartal 2009.	Mjera djelimično ostvarena
Donijeti plan implementacije novog Zakona o prekršajima koji se odnosi na: -Reorganizaciju sistema za rješavanje prekršajnih predmeta -imenovanje sudija -uspostavljanje novog sistema naplate novčanih kazni-Registar novčanih kazni -Izradu posebnog Programa obuke i edukacija po posebnom programu	Ministarstvo pravde, Sudski savjet i Tužilački savjet, Centar za edukaciju	Usvajanje plana implementacije treba povezati sa usvojenom Analizom za potrebe racionalizacij mreže pravosudnih organa kojom je obuhvaćen uticaj novog zakona o prekršajima U toku je izrada Registra novčanih kazni uz podršku posebnog projekta koji izvodi IGM a finansira Norveška Vlada	IV kvartal 2009.i kontinuan	Mjera djelimično nije realizovana.
Donijeti plan implementacije ZKP-a u pogledu: uticaja ZKP-a na potrebu izmjene drugih propisa (KZ, Zakon o sudovima i Zakon o državnom tužiocu), reorganizaciju pravosudnog sistema u domenu istrage, procjenu potrebnih kadrova, potrebne obuke, nabavke neophodne tehničke opreme, upoznavanja stručne i šire javnosti sa mogućim efektima primjene novog ZKP-a	Ministarstvo pravde, Vlada, Sudski savjet i Tužilački savjet	Donesen Plan implementacije ZKP-a koji sadrži: uticaj ZKP-a na potrebu izmjene drugih propisa , uputstva za reorganizaciju pravosudnog sistema u domenu istrage, uputstva za procjenu potrebnih kadrova, potrebne obuke, nabavke neophodne tehničke opreme, upoznavanja stručne i šire javnosti sa mogućim efektima primjene novog ZKP-a	III kvartal 2008.	Mjera ostvarena

Uraditi analizu postojećeg normativnog okvira u oblastima krivične i prekršajne odgovornosti maloljetnika, izvršenja krivičnih sankcija prema maloljetnicima i koncentracije nadležnosti	Ministarstvo pravde	Analizu postojećeg normativnog okvira u oblastima krivične i prekršajne odgovornosti maloljetnika, izvršenja krivičnih sankcija prema maloljetnicima i koncentracije nadležnosti je uradjena.	III kvartal 2008	Mjera ostvarena
Donijeti Zakon o maloljetničkom pravosuđu	Ministarstvo pravde, Vlada, Skupština	Utvrđen je Nacrt zakona o maloljetničkom pravosuđu. Vlada je usvojila Nacrt zakona o maloljetničkom pravosuđu, završena je javna rasprava i organizovana su tri okrugla stola povodom pomenutog nacrta, uz podršku UNICEF-a i Evropske Unije. Uskoro će biti utvrđen Predlog zakona.	II kvartal 2009	Mjera djelimično ostvarena.
Donijeti Plan implementacije Zakona o maloljetničkom pravosuđu u pogledu edukacije i specijalizacije kadrova, materijalnih i tehničkih uslova za izvršenje zakona i potrebnih podzakonskih propisa	Ministarstvo pravde, sudovi, Vrhovni sud i državno tužilaštvo, Centar za edukaciju	Godišnjim programom edukacije Centra načelno su obuhvaćena pitanja maloljetničkog pravosudja, a planirano je da se uz podršku donatora razradi program implementacije nakon donošenja Zakona o maloljetničkom pravosuđu.	III kvartal 2009	Mjera djelimično ostvarena.
Donijeti podzakonske propise za implementaciju novog zakona	Ministarstvo pravde		IV kvartal 2009	Mjera nije ostvarena.
Jačati primjenu i efikasnost alternativnih načina rješavanja građanskih, krivičnih i privrednih sporova prema mjerama predviđenim u poglavlju VII	Ministarstvo pravde, sudovi, državno tužilaštvo i Centar za posredovanje	U godišnjim izvještajima sudova i državnih tužilaštava evidentiran je broj riješenih predmeta putem alternativnog načina rješavanja sporova.	kontinuirano	Mjera ostvarena
Formirati komisiju za polaganje notarskog ispita i organizovati notarski ispit	Ministarstvo pravde	Formirana Komisija za polaganje notarskog ispita Organizovan notarski ispit	III kvartal 2008.	Mjera ostvarena
Imenovati notare	Ministarstvo pravde	Prilikom organizovanja prvog notarskog ispita određeni broj kandidata je položio ispit, ali se nakon održavanja drugog ispita i dobijanja dovoljnog broja notara predviđenih za Crnu Goru planira imenovanje istih.	IV kvartal 2008.	Mjera nije ostvarena.
Osnovati Notarsku komoru	Notari i Ministarstvo pravde		IV kvartal 2008	Mjera nije ostvarena
Jačati kapacitete Ministarstva pravde i sudova u pogledu nadzora nad radom notara	Ministarstvo pravde i sudovi		IV kvartal 2008. Kontinuirano	Mjera nije ostvarena
Utvrđiti godišnji okvirni program rješavanja zaostalih predmeta (delegiranjem sudija, ustupanjem predmeta i sl.)	Vrhovni sud, Sudski savjet	Utvrđen godišnji okvirni program za rješavanje zaostalih predmeta. U parničnim predmetima Vrhovni sud je donio 669 rješenja o prenošenju mjesne nadležnosti dok su u krivičnim predmetima donesena 503 rješenja.	I kvartal 2008. kontinuirano	Mjera ostvarena

U sudovima utvrditi godišnje posebne programe rješavanja zaostalih predmeta u skladu sa okvirnim programom	Predsjednici sudova	Donijeti su programi rješavanja zaostalih predmeta u svakom sudu koji ima zaostalih predmeta.	kontinuirano	Mjera ostvarena
Donijeti plan za rasterećenje sudija od administrativnog rada u sudskim predmetima (efikasno korišćenje stručnih saradnika i sudijskih pripravnika)	Sudski savjet, Vrhovni sud, sudovi	Godišnjim rasporedom u svakom sudu izvršen je raspored stručnih saradnika i sudijskih pripravnika. Po nalogu predsjednika Vrhovnog suda o radu svakog stručnog saradnika i sudijskog pripravnika vodi se posebna evidencija-dnevnik rada koji ovjerava sudija zadužen za obuku i predsjednik suda.	kontinuirano	Mjera ostvarena
Sprovesti dosljednu implementaciju Zakona o edukaciji u pravosudnim organima u pogledu edukacije predsjednika sudova i državnih tužilaca u oblasti rukovođenja organom, specijalizacije nosilaca pravosudnih funkcija i stalna specijalistička edukacija administrativnog osoblja za određene vrste poslova	Centar za edukaciju, Uprava za kadrove	Koordinacioni odbor Centra za edukaciju nosilaca pravosudne funkcije donio je godišnji program edukacije za 2009. godinu, a Programski odbori posebne programe kojim su predviđena dva seminara na temu rukovođenje sudovima, od kojih je jedan već održan u izvještajnom periodu. Edukacija administrativnog osoblja vršena je preko Uprave za kadrove. (obuke: upravljanje vremenom, kancelarijsko poslovanje, vještina komunikacija sa stankama, rješavanje konfliktnih situacija itd., kao i tri kursa računara za sudije i tužioce)	kontinuirano	Mjera ostvarena
Uspostaviti i stalno ažurirati bazu podataka o zaposlenima u pravosudnim organima	Sudski savjet, Tužilački savjet	Savjet za realizaciju projekta Pravosudnog informacionog sistema uradio je plan i program prioriteta, među kojima baza podataka zauzima posebno mjesto. Ona će biti uspostavljena uvođenjem PRIS-a, ali postoje evidencije zaposlenih.	III kvartal 2008.	Djelimično realizovano
Napraviti i usvojiti program kojim će se utvrditi održive mjere za efikasno rukovođenje predmetima i pravosudnim organima	Sudski savjet i Tužilački savjet, sudovi i državno tužilaštvo	U državnom tužilaštvu utvrđen je program za efikasno rukovođenje predmetima i državnim tužilaštvom. U sudovima se prati kretanje predmetima u pravosudnim organima, ali ne u mjeri kojoj bi to bilo efikasnije da je uspostavljen Pravosudni informacioni sistem	IV kvartal 2008.	Mjera ostvarena
Pratiti i efikasnije upravljati kretanjem predmeta u pravosudnim organima	Predsjednici sudova i državno tužilaštvo	Prati se kretanje predmeta u pravosudnim organima ali ne u mjeri kojom bi to efikasnije bilo da je uspostavljen informacioni sistem. Decembra 22, 2008. konstituisan je Savjet za realizaciju Projekta PRIS koji je uradio plan i program prioriteta i na čijoj drugoj sjednici održana prezentacija PRISa kako bi se uspostavio funkcionalan informacioni sistem u pravosudnim organima. Uspostavljeno statističko praćenje svih predmeta u radu državnih tužilaštava	kontinuirano	Mjera ostvarena

Voditi evidencije o podnijetim pritužbama građana i redovno izvještavati Sudski savjet i Tužilački savjet o njihovoj osnovanosti	Predsjednici sudova, Sudski savjet i Tužilački savjet,	O svakoj pritužbi vodi se evidencija i svaka se provjerava kako je to propisano Poslovníkom Sudskog savjeta i o rezultatima izvršenih provjera obavještava se Sudski savjet. Uspostavljena evidencija o podnijetim pritužbama građana, o osnovanosti pritužbi obavještava se Tužilački savjet i građani	kontinuirano	Mjera ostvarena
Efikasnija primjena procesnih zakona u pogledu sprečavanja nepotrebnih odugovlačenja postupka	Sudovi i državno tužilaštvo	Kroz odluke po pravnim lijekovima viši sudovi su nižim sudovima ukazali na propuste u primjeni procesnih zakona. Na te propuste ukazano je i od strane sudija Vrhovnog suda prilikom vršenja kontrole rada nižestepenih sudova. Zahvaljujući navedenom, sve je manje propusta u primjeni procesnih zakona u pogledu sprečavanja nepotrebnih odugovlačenja postupaka Državna tužilaštva u krivičnom postupku postupaju u okviru zakonskih rokova i time doprinose efikasnosti krivičnog postupka i sprječavanju nepotrebnog odugovlačenja.	kontinuirano	Mjera ostvarena
Obezbijediti kadrovske i tehničke uslove za stenodaktilografsko, audio vizuelno vođenje zapisnika o toku sudskog postupka.	Vlada, Sudski i Tužilački savjet, Vrhovni sud, Državno tužilaštvo	Obezbijedjeni su kadrovi i tehnički uslovi za stenodaktilografsko, audio vizuelno vođenje zapisnika o toku sudskog postupka za Viši sud u Podgorici i Osnovni sud u Podgorici.	I kvartal 2010. kontinuirano	Mjera djelimično ostvarena.
Izmijeniti i dopuniti Zakon o izvršnom postupku u skladu sa zaključcima analize	Ministarstvo pravde, Vlada i Skupština	Radna verzija zakona o izvršnom postupku poslata na ekspertizu Savjetu Evrope i dobijena u 2010. godini tako da se očekuje tokom 2010. godine usvajanje ovog zakona	II kvartal 2009.	Mjera djelimično ostvarena.
Napraviti plan implementacije izmjena i dopuna Zakona o izvršnom postupku u cilju efikasnijeg i profesionalnijeg izvršenja	Ministarstvo pravde	Kada utvrđen Prelog zakona od strane Vlade pristupiće se izradi Plana implementacije	II kvartal 2009.	Mjera nije ostvarena.
Početi primjenu Zakona o izvršnom postupku	Sudovi		IV kvartal 2009.	Mjera nije ostvarena.

III JAČANJE DOSTUPNOSTI PRAVOSUDNIH ORGANA

Ovo poglavlje sadrži mjere za stvaranje normativnih i administrativnih pretpostavki za jačanje dostupnosti pravosudnih organa.

Ministarstvo pravde izradilo je radnu verziju Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći koja je dostavljena na ekspertizu Savjetu Evrope. Utvrđen je Nacrta zakona o zaštiti od nasilja u porodici i završena je javna rasprava, u aprilu 2010. g. se očekuje utvrđivanje Predloga i upućivanje u skupštinsku proceduru. Na osnovu informacije o postojećem stanju objekata pravosudnih institucija, njihove opremljenosti i bezbjednosti, koju je Vlada usvojila u januaru 2009. godine, Radna grupa sastavljena od predstavnika Ministarstva pravde, MUPIJU, Direkcije javnih radova, Sudskog i Tužilačkog savjeta izradila je analizu bezbjedonosnih potreba pravosudnih organa. Za jedan broj sudova obezbijedjen je kancelarijski prostor i tehnička oprema.

U sudovima su postavljene orijentacione table i donesen je kućni red za sve sudove.

MJERE	NADLEŽNI ORGAN	OSTVARENO	ROK	NAPOMENA
Utvrđiti program sprovođenja kampanje radi informisanja javnosti o institutu besplatne pravne pomoći i uspostavljanje saradnje sa NVO u ovoj oblasti	Ministarstvo pravde, NVO	Urađen program za sprovođenje javne kampanje i bice realizovana u prvoj polovini 2010. godine i obezbijedena podrška kroz projekat »Reforma pravosudnog sistema u Crnoj Gori: stvaranje efektnog i održivog sistema besplatne pravne pomoći u Crnoj Gori« u saradnji sa UNDP	II kvartal 2009.	Mjera djelimično ostvorena.
Donijeti Zakon o besplatnoj pravnoj pomoći	Ministarstvo pravde, Vlada i Skupština	Pripremljena je radna verzija Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći. U radnji sa UNDP-om organizovaće se okrugli stolovi na kojima će se prezentirati široj javnosti rješenja sadržana u radnoj verziji.	III kvartal 2009.	Mjera djelimično ostvorena.
Donijeti plan implementacije Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći u pogledu edukacije i specijalizacije kadrova, materijalnih i tehničkih uslova za izvršenje zakona	Ministarstvo pravde, sudovi i organ nadležan za besplatnu pravnu pomoć	Kada bude utvrđen Predlog zakona od strane Vlade pristupiće se izradi Plana implementacije.	IV kvartal 2009.	Mjera nije ostvorena
Izraditi standardizovane obrasce za podneske stranaka i učiniti ih dostupnim	Sudovi, Centar za edukaciju	Centar je 2005. i 2006. objavio obrasce po Zakonu o parničnom postupku i Zakonu o izvršnom postupku. U julu 2008. godine Centar je objavio obrasce na CDu koji se tiču međunarodne pravne pomoći. U planu je dorada i ažuriranje obrazaca po Zakonu o izvršnom postupku nakon izmjena ovog zakona. U toku je izrada Obrazaca po Zakonu o krivičnom postupku.	IV kvartal 2009.	Mjera djelimično ostvorena
Obezbijediti davanje informacija strankama u kojoj se fazi nalazi postupak po njihovom zahtjevu	Sudovi i državni tužilac	Informacije su dostupne strankama neposredno, a za posebno značajne i aktuelne predmeta iste se mogu naći na web sajtu Vrhovnog državnog tužilaštva.	I kvartal 2009.	Mjera ostvorena

Obezbijediti informacione deskove u pravosudnim organima koji će biti opremljeni informativnim materijalom o radu pravosudnog organa	Sudovi i tužioci	U sudovima su postavljeni LCD ekrani sa informacijama i rasporedima sudjenja	I kvartal 2009.	Mjera djelimično ostvorena
Izraditi informativne biltene i brošure koje obuhvataju podatke o načinu obraćanja stranke pravosudnom organu procesnim radnjama u postupku, besplatnoj pravnoj pomoći, troškovima postupka i uslovima za oslobođanje od plaćanja troškova	Pravosudni organi		IV kvartal 2009	Mjera nije ostvorena

Donijeti Zakon o zaštiti od nasilja u porodici	Ministarstvo pravde, Vlada i Skupština	Vlada je usvojila Nacrt zakona o zaštiti od nasilja u porodici, završena je javna rasprava, u aprilu mjesecu se očekuje utvrđivanje Predloga i upućivanje u skupštinsku proceduru. U sklopu javne rasprave održan je okrugli sto koji je organizovan uz podršku UNICEF-a, na kojem su uzeli učešće predstavnici državnih organa, velikog broja nevladinih organizacija i međunarodnih razvojnih donatora. Takođe, u okviru Foruma za dijalog sa NVO, prezentirana su rješenja sadržana u Nacrtu, a tokom trajanja kampanje „16 dana aktivizma protiv rodno zasnovanog nasilja“, održana je i sjednica Odbora za rodnu ravnopravnost Skupštine Crne Gore uz prisustvo šefova misija OEBS-a i UNDP-a u Crnoj Gori, kao i člana Parlamentarne skupštine Savjeta Evrope gđina Jose Mendez Bote, na kojoj je prezentiran Nacrt zakona o zaštiti od nasilja u porodici. Nacrt je objavljen u dnevnom listu „Pobjeda“.	II kvartal 2008.	Mjera djelimično ostvarena
Donijeti plan implementacije Zakona o zaštiti od nasilja u porodici u pogledu obuke i specijalizacije kadrova, materijalnih i tehničkih uslova za izvršenje zakona	Ministarstvo pravde, sudovi	Kada bude utvrđen Predlog zakona od strane Vlade pristupiće se izradi Plana implementacije	IV kvartal 2008	Mjera nije ostvarena

Utvrđiti pravila postupanja sa osjetljivim kategorijama lica koja se pojavljuju pred pravosudnim organima (maloljetnici, žrtve silovanja, terorizma, nasilja u porodici, invalidi itd.)	Ministarstvo pravde i pravosudni organi		IV kvartal 2009.	Mjera nije ostvarena
Pratiti primjenu pravila adekvatnog postupanja prema osjetljivim kategorijama lica	Sudski savjet, Tužilački savjet, pravosudni organi		IV kvartal 2009. kontinuirano	Mjera nije ostvarena
Edukacija nosilaca pravosudnih funkcija i administrativnog osoblja u pravosudnim organima o pravilima i praksi postupanja sa osjetljivim licima	Centar za edukaciju, Uprava za kadrove	Organizovana su dva seminara u toku 2009. , od kojih jedan na temu »Mjere tajnog nadzora i oduzimanje imovine stečene krivičnim djelom« a drugi na temu »Sporazum o priznanju krivice«.	IV kvartal 2009. kontinuirano	Mjera je djelimično ostvarena
Izraditi analizu bezbjedonosnih potreba pravosudnih organa i utvrditi koji organi imaju potrebe za povećanjem bezbjednosti	Ministarstvo pravde, MUP i javne uprave, Direkcija za javne radove, Sudski i Tužilački savjet	Radna grupa sastavljena od predstavnika Ministarstva pravde, MUPa i Javne uprave, Direkcije javnih radova, Sudskog i Tužilačkog savjeta izradila je analizu bezbjedonosnih potreba pravosudnih organa.	III kvartal 2008.	Mjera je realizovana.
Preduzeti neophodne mjere za implementaciju utvrđenih bezbjedonosnih potreba i za instalaciju neophodne bezbjedonosne opreme radi povećanja sigurnosti u pravosudnim organima	Ministarstvo pravde, MUP i javne uprave, Direkcija za javne radove	Kapitalnim budžetom za 2009. godinu nijesu predviđena sredstva za realizaciju nabavke i ugradnje bezbjedonosne opreme.	IV kvartal 2008. i kontinuirano	Mjera nije realizovana.
Obučiti osoblje za bezbjednost u pogledu primjene opreme i postupanja prema licima i stvarima	MUP i JU		I kvartal 2009. i kontinuirano	Mjera nije ostvarena

Uraditi plan adaptacije postojećih i izgradnja novih objekata za potrebe pravosudnih organa na osnovu utvrđene analize	Ministarstvo pravde, Vlada, Vrhovni državni tužilac, Vrhovni sud, Direkcija za javne radove	Urađena je analiza stanja postojećih sudskih zgrada i preduzete aktivnosti za izradu projekta za izgradnju Palate pravde u Podgorici. U državnom tužilaštvu izvršena je analiza postojećeg radnog prostora i utvrđena potreba njegovog proširenja, shodno planiranom povećanju broja nosilaca tužilačke funkcije i zaposlenih, nakon uvođenja tužilačke istrage.	IV kvartal 2008.	Mjera djelimično realizovana.
Na osnovu utvrđene analize i plana obezbijediti kancelarijsku i tehničku opremu za pravosudne organe	Sudovi	Za jedan broj sudova obezbijedjen je kancelarijski prostor i tehnička oprema. Sudovi koji se nalaze u Podgorici imaju obezbijedjen kancelarijski prostor i opremu tek izgradnjom Palate pravde.	kontinuirano	Mjera djelimično realizovana
Izraditi i postaviti orjentacione table u svim pravosudnim organima	Sudovi i državno tužilaštvo	U sudovima i državnim tužilaštvima postavljene su orijentacione table.	III kvartal 2008.	Mjera ostvarena
Donijeti kućni red u svim pravosudnim organima i pratiti njegovo poštovanje	Sudovi i državno tužilaštvo	Donijet je kućni red za sve zgrade sudova i državnih tužilaštava.	kontinuirano	Mjera ostvarena.
Istaći na vidnom mjestu u pravosudnim organima važne izvode iz kućnog reda koji se odnosi na građane.	Sudovi i državno tužilaštvo	Istaknuti su izvodi iz Kućnog reda koji se odnose na građane u svim državnim tužilaštvima.	kontinuirano	Mjera ostvarena

IV JAČANJE JAVNOG POVJERENJA U PRAVOSUĐE

Ovim poglavljem predviđene su mjere i aktivnosti za unaprjeđenje transparentnosti rada pravosudnih organa i za upoznavanje javnosti sa rezultatima njihovog rada.

Povodom godišnjih izvještaja o radu sudova održavaju se redovne konferencije za štampu. Vrhovni državni tužilac redovno izvještava javnost o postupanju državnih tužilaca u značajnim i aktuelnim predmetima saopštenjima za javnost i preko svog web sajta. Međutim, ove aktivnosti se ne sprovode u potpunosti, kako je to predviđeno Akcionim planom. Naime, u Sekretarijatu Sudskog savjeta jos nije popunjeno radno mjesto za službenika za odnose sa javnošću. Tužilački savjet odredio je lice odgovorno za odnose sa javnošću.

Vrhovni sud Crne Gore organizovao je dane »Otvorenih vrata« u kojima su učestvovali studenti Pravnog fakulteta- Odsjek međunarodno pravni i pravosudni smjer. Takodje, na web stranici Vrhovnog suda obavljaju se odluke, načelni pravni stavovi i mišljenja, kao i praksa Apelacionog i dva viša suda, a u pripremi je i zbirka odluka Vrhovnog suda.

Upravni sud izrađuje i publikuje zbirke sudskih odluka i objavljuje odluke na web stranici www.upravnisudcg.org. U sudovima su izvršene pripreme za objavljivanje sudskih odluka iz 2009. godine, a u pripremi je i zbirka odluka Vrhovnog suda.

MJERE	NADLEŽNI ORGAN	OSTVARENO	ROK	NAPOMENA
Održavanje redovnih konferencija za štampu na kojima će se prezentirati rad pravosudnih organa	Sudovi i državni tužioci	Povodom godišnjih izvještaja o radu sudova održavaju se redovne konferencije za štampu predsjednika sudova. Vrhovni državni tužilac redovno izvještava javnost o postupanju državnih tužilaca u značajnim i aktuelnim predmetima.	kontinuirano	Mjera ostvarena.
Odrediti u Sudskom savjetu i u Tužilačkom savjetu lice odgovorno za odnose sa javnošću	Sudski savjet i Tužilački savjet	Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Sekretarijata Sudskog savjeta predviđeno je radno mjesto službenika za odnose sa javnošću. Popunjavanjem tog radnog mjesta stvorice se uslovi za održavanje redovnih konferencija za štampu. U Tužilačkom savjetu određeno je odgovorno lice za odnose sa javnošću.	III kvartal 2008.	Mjera djelimično ostvarena.
Obezbijediti odgovarajuću edukaciju licu odgovornom za odnose sa javnošću u pravosudnim organima	Sudovi i državni tužioci Centar za edukaciju	Po Zakonu o edukaciji u pravosudnim organima Centar je nadležan da vrši obuku samo sudija i tužilaca, ali ne i ostalog osoblja u pravosudnim organima. Centar je organizovao seminar na temu »Pravo na pravično sudjenje i uloga novinara/medija.« Prema Evropskoj konvenciji o ljudskim pravima i novom Zakoniku o krivičnom postupku-	III kvartal 2008.	Mjera djelimično ostvarena
Obezbijediti izradu informativnog materijala o radu pravosudnih organa i učiniti ga dostupnim javnosti	Sudovi i državni tužioci		III kvartal 2009. i kontinuirano	Mjera nije ostvarena

Organizovati dane »Otvorenih vrata« u sudovima prema utvrđenom planu za građane, studente, učenike radi upoznavanja sa radom pravosudnih organa	Sudovi	Organizovani dani »Otvorenih vrata« u kojima su učestvovali studenti Pravnog fakulteta- Odsjek međunarodno pravni i pravosudni smjer.	kontinuirano	Mjera ostvarena
Postaviti kutije za primjedbe, sugestije i pohvale na rad pravosudnih organa u svim pravosudnim organima i link na web sajtu za istu namjenu	Sudovi i državni tužioci	Postavljene su kutije za primjedbe, sugestije i pohvale na rad državnih tužilaca u svim državnim tužilaštvima.	III kvartal 2008.	Mjera djelimično ostvarena
Analizirati podnijete primjedbe i pohvale na rad pravosudnih organa , o rezultatima analize obavijestiti javnost i preduzeti mjere za poboljšanje rada	Sudovi i državni tužioci, Sudski savjet, Tužilački savjet	Uradjena analiza o podnijetim primjedbama za 2009. godinu na rad državnih tužilaštava.	I kvartal 2009. i kontinuirano	Mjera djelimično ostvarena
Učiniti dostupnim pravne stavove, načelne pravne stavove i načelna pravna mišljenja izradom biltena i postavljanjem na web stranici sudova	Vrhovni sud	Na web stranici Vrhovnog suda objavljeni su bilteni kao i načelni pravni stavovi i pravna mišljenja.	I kvartal 2009. i kontinuirano	Mjera ostvarena
Izradjivati i publikovati zbirke sudskih odluka	Sudovi	Upravni sud Crne Gore izradjuje i publikuje zbirke sudskih odluka. U ostalim sudovima izvršene su pripreme da se objave zbirke sudskih odluka iz 2008.	kontinuirano	Mjera djelimično ostvarena
Objavljivati sudske odluke	Vrhovni sud	Sentence Vrhovnog suda objavljuju se u biltenu Vrhovnog suda i u pripremi je zbirka odluka Vrhovnog suda.	kontinuirano	Mjera ostvarena

V EDUKACIJA U PRAVOSUDNIM ORGANIMA

U ovom poglavlju sadržane su mjere za unaprjeđenje inicijalne i kontinuirane edukacije, u skladu sa Zakonom o edukaciji nosilaca pravosudne funkcije.

Priroda zahtjevnog procesa obuke nosilaca pravosudne funkcije uslovlila je uglavnom njihov kontinuirani oblik, uz manji broj oročenih mjera. Tijela Centra za edukaciju nosilaca pravosudne funkcije usvojila su plan i program obuke za 2009. godinu. Na transparentan način i uz provjeru znanja izvršen je izbor kandidata za inicijalnu edukaciju. Utvrđen je broj predavača po različitim oblastima, organizovana njihova obuka u oblasti Evropske konvencije o ljudskim pravima, upućen poziv zainteresovanim predavačima da se angažuju u sprovođenju programa obuke, angažovan jedan broj univerzitetskih profesora kao predavača, kao i značajan broj predavača iz EU, Regiona i drugih zemalja. O sprovedenim edukacijama izvještavani su Sudski savjet i Tužilački savjet.

Poseban akcenat u toku 2009. godine stavljen je na edukaciji nosilaca pravosudne funkcije prvobitno o nacrtu, a kasnije i usvojenom Zakoniku o krivičnom postupku Crne Gore.

Jedan broj obuka nosilaca pravosudne funkcije i državnih službenika i namještenika u pravosudnim organima organizovan je u saradnji Centra za edukaciju i Uprave za kadrove.

MJERE	NADLEŽNI ORGAN	OSTVARENO	ROK	NAPOMENA
Obezbijediti kvalitetnu edukaciju svim nosiocima pravosudnih funkcija o novousvojenim zakonima i podzakonskim aktima	Centar za edukaciju nosilaca pravosudne funkcije i NVO	Edukacija obezbijedjena preko Centra za edukaciju nosioca pravosudne funkcije organizovanjem seminara i radionica.	kontinuirano	Mjera ostvarena
Učiniti dostupnim oglase i pozive kandidatima za pohadanje inicijalne edukacije	Centar za edukaciju nosilaca pravosudne funkcije	Izbor kandidata vrši se na osnovu javnog oglasa koji se objavljuje u najmanje jednom od štampanih medija (čl.29. zakona o edukaciji u pravosudnim organima) i na web stranici Centra, kao i na oglasnoj tabli sudova i tužilaštava. Donijet je Pravilnik o sadržini i načinu polaganja prijemnog i završnog ispita i ocjenjivanju kandidata.	Kontinuirano	Mjera ostvarena
Uspostaviti efikasan nadzor od strane Sudskog savjeta i Tužilačkog savjeta na osnovu dostavljenih izvještaja o sprovedenim edukacijama	Sudski savjet i Tužilački savjet	Nadzor od strane Sudskog savjeta je uspostavljen. Tužilački savjet je uspostavio nadzor formiranjem dva stručna tima za sprovedjenje edukacije nosilaca tužilačke funkcije (za krivično materijalno i krivično procesno pravo).	kontinuirano	Mjera ostvarena

<p>Poboljšati modelitete kreiranja programa edukacije sprovedenjem analize na kraju svake kalendarske godine kako bi se odredile potrebe edukacije na osnovu kojih će se vršiti razvoj programa edukacije za narednu godinu</p> <p>Ova analiza treba da obuhvati sljedeće:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.osvrt na zakon i podzakonske akte koji su usvojeni ili treba da budu usvojeni tokom naredne godine, 2.ocjenu kvalitativnih i kvantitativnih potreba za edukaciju, 3.ugovore, sporazume i konvencije koje je Crna Gora ratifikovala, 4.odluke Vrhovnog suda, odluke viših sudova i značajne odluke drugih sudova, 5.značajne odluke Evropskog suda za ljudska prava i Evropskog suda pravde 	<p>Centar za edukaciju nosilaca pravosudne funkcije, sudovi i državno tužilaštvo</p>	<p>Analizu potreba edukacije na kraju svake kalendarske godine vrši Koordinacioni odbor i Programski odbor. Centar je dostavio opšti upitnik svim sudovima i tužilaštvima u Crnoj Gori koji je sadržao pitanja vezana za kandidovanje tema za buduću edukaciju i isti su uzeti u obzir prilikom izrade godišnjeg programa za edukaciju za 2009. godinu. Imajući u vidu početak primjene novog ZKPa, uradjena je analiza o sprovedjenju programa edukacije za 2009. godinu i iskazana je potreba za njen kontinuitet u oblasti krivično procesnog i materijalnog prava.</p>	<p>kontinuirano</p>	<p>Mjera ostvarena</p>
<p>Razviti godišnje i posebne programe i planove potrebne za obezbjeđivanje kvalitetne edukacije nosilaca pravosudnih funkcija i zaposlenih u pravosudnim organima</p>	<p>Koordinacioni odbor i programski odbor</p>	<p>Za svaku godinu Koordinacioni odbor donosi godišnji program edukacije i plan njegove realizacije nakon pribavljenog mišljenja Sudskog i Tužilačkog savjeta, a Programski odbori planove posebne edukacije kojima se razradjuje plan Koordinacionog odbora, utvrđuje struktura polaznika, određuju i angažuju predavači sa liste predavača.</p>	<p>kontinuirano</p>	<p>Mjera ostvarena</p>
<p>Koordinirati razvoj programa edukacije koje sprovodi Centar za edukaciju nosilaca pravosudnih funkcija i Uprava za kadrove i povećati saradnju između ova dva organa</p>	<p>Centar za edukaciju nosilaca pravosudnih funkcija i Uprava za kadrove</p>	<p>Ostvarena je saradnja između Centra za edukaciju nosilaca pravosudnih funkcija i Uprave za kadrove. Održavaju se periodični sastanci predstavnika ove dvije institucije i dogovaraju buduće aktivnosti na polju obuke nosilaca pravosudnih funkcija.</p>	<p>kontinuirano</p>	<p>Mjera ostvarena</p>

Utvrđiti broj predavača i trenera za sprovođenje edukacije na osnovu programa i plana edukacija za narednu godinu	Koordinacioni odbori i Centar za edukaciju nosilaca pravosudnih funkcija	Lista predavača je utvrđena.	kontinuirano	Mjera ostvarena
Analizirati uticaj administrativne strukture Centra na njegovu efikasnost	Centar za edukaciju nosilaca pravosudnih funkcija, Sudski i Tužilački savjet	U Centru je broj zaposlenih manji nego što je Sistematizacijom o raspodjeli radnih mjesta predviđeno. Naime, potrebno je zaposliti još jedno lice radi efikasnijeg sprovođenja aktivnosti.	II kvartal 2008.	Mjera djelimično ostvarena
Razmotriti preduzimanje mjera da se Centar izmjesti iz nadležnosti Vrhovnog suda kako bi se povećala njegova efikasnost	Ministarstvo pravde, Sudski i Tužilački savjet	U okviru Tvinig projekta »Reforma pravosuđa« IPA 2007 sprovedene su analize zakonodavnog okvira u pogledu organizacije edukacije u pravosudnim organima	II kvartal 2008.	Mjera djelimično ostvarena
Obezbijediti posebna budžetska sredstva za sprovođenje edukacije	Sudski i Tužilački savjet, Vlada i Skupština	Budžetska sredstva za sprovođenje edukacije su obezbijedjena.	kontinuirano	Mjera ostvarena
Organizovati obavezne edukacije određenom broju nosilaca pravosudnih funkcija kroz program trening za trenere	Koordinacioni odbor i Centar za edukaciju nosilaca pravosudnih funkcija	Organizovane dvije edukacije za pet sudija i tužilaca kroz Program trening za trenere.	Kontinuirano	Mjera ostvarena
Podsticati profesore pravnih nauka i penzionisane nosioce pravosudnih funkcija da se angažuju kao treneri za sprovođenje edukacije	Koordinacioni odbor i Centar za edukaciju nosilaca pravosudnih funkcija	Na utvrđenoj listi predavača nalaze se profesori pravnih nauka i penzionisani nosioci pravosudnih funkcija.	Kontinuirano	Mjera ostvarena
Obezbijediti kontinuiranu nabavku pravne literature	Centar za edukaciju nosilaca pravosudnih funkcija	Pravna literatura se obezbjedjuje.	kontinuirano	Mjera ostvarena
Učestvovati na seminarima i konferencijama u organizaciji Lisabonske mreže i drugih međunarodnih organizacija i asocijacija	Centar za edukaciju nosilaca pravosudnih funkcija	Redovno učešće na seminarima i konferencijama Lisabonske mreže koje se održavaju u Strazburu, kao i drugih međunarodnih organizacija i asocijacija.	kontinuirano	Mjera ostvarena
Obezbijediti redovno izvještavanje sa seminara i konferencija i učiniti izvještaje dostupnim	Centar za edukaciju nosilaca pravosudnih funkcija	Izvjestaji za 2008. godinu dostupan je na web stranici Centra za edukaciju nosilaca pravosudne funkcije, koji je preveden na engleskom jeziku. Takođe, sve izvještaje Centar dostavlja Sudskom i Tužilačkom savjetu.	kontinuirano	Mjera ostvarena
Obezbijediti učešće stranih eksperata za pojedine oblasti edukacije	Centar za edukaciju nosilaca pravosudnih funkcija	Strani predavači za pojedine oblasti edukacije su obezbijedjeni.	kontinuirano	Mjera ostvarena

Omogućiti nosiocima pravosudne funkcije da daju prijedloge i sugestije za izradu planova i programa obuke	Sudovi i državno tužilaštvo	Centar za edukaciju redovno od svih nosilaca pravosudne funkcije pribavlja prijedloge i sugestije o temama i spornim pitanjima koji bi mogli biti predmet edukacije.	kontinuirano	Mjera ostvarena
Učiniti dostupnim planove i programe edukacije svim nosiocima pravosudnih funkcija i zaposlenima	Centar za edukaciju nosilaca pravosudnih funkcija, sudovi i državno tužilaštvo	Programi Centra dostupni svim nosiocima pravosudne funkcije i zaposlenima.	kontinuirano	Mjera ostvarena
Utvrđiti kriterijume za odabir predavača i obezbijediti transparentnost njihovog odabira	Koordinacioni odbor, Centar za edukaciju nosilaca pravosudnih funkcija	Zakonom o edukaciji u pravosudnim organima utvrđeni su kriterijumi za odabir predavača. U godišnjem programu edukacije utvrđuju se predavači po mrazličitim pravnim oblastima.	II kvartal 2008.	Mjera ostvarena
Na transparentan način izvršiti odabir nosilaca pravosudne funkcije kao predavača	Koordinacioni odbor, Centar za edukaciju nosilaca pravosudnih funkcija	Izbor se vrši sa utvrđene liste predavača.	kontinuirano	Mjera ostvarena

VI JAČANJE MEĐUNARODNE I REGIONALNE PRAVOSUDNE SARADNJE

Ostvarivanje međunarodne i regionalne pravne saradnje je strateški cilj od odlučujućeg značaja za postizanje funkcionalnosti i kredibilnosti crnogorskog pravosuđa, naročito na polju harmonizacije nacionalnog zakonodavstva sa opšteprihvaćenim međunarodnim standardima.

Zaključeni su sa Republikom Srbijom : Ugovor o pružanju pravne pomoći u građanskim i krivičnim stvarima, Ugovora o međusobnom izvršavanju sudskih odluka u krivičnim stvarima i Ugovora o izručenju. i predviđena je njihova privremena primjena od dana potpisivanja. Pregovori sa Bosnom i Hercegovinom su završene o zaključivanju Ugovoru o pravnoj pomoći u građanskim i krivičnim stvarima i Ugovor o međusobnom izvršavanju presuda u krivičnim stvarima

Urađeni su Priručnici za međunarodnu pravnu pomoć u krivičnim stvarima u cilju olakšanja svakodnevnog rada i postupanja u predmetima međunarodne pravne pomoći.

Ojačani su kapaciteti Ministarstva pravde za ostvarivanje pune međunarodne pravosudne saradnje i ispunjenje nadležnosti u oblasti međunarodne pravne pomoći i međunarodne pravosudne saradnje, koji se odvijaju kroz zapošljavanje i obuku novih kadrova. I obezbjeđena dodatna tehnička oprema.

U kontinuitetu se prate potrebe za ratifikovanjem novih međunarodnih instrumenata i prati se njihovo sprovođenje, a i učestvuje se i na svim međunarodnim seminarima, konferencijama i regionalnim inicijativama koje se organizuju na temu međunarodne pravne pomoći.

MJERE	NADLEŽNI ORGAN	OSTVARENO	ROK	NAPOMENA
Donijeti Zakon o međunarodnoj pravnoj pomoći u građanskim stvarima	Ministarstvo pravde, Vlada i Skupština	U okviru projekta »Reforma pravosuđa« IPA 2007 urađen radna verzija Zakona	I kvartal 2009.	Mjera djelimično realizovana
Donijeti Zakon o rješavanju sukoba zakona sa propisima drugih država	Ministarstvo pravde, Vlada i Skupština	Zakon je povučen iz skupštinske procedure zbog potrebe dodatnog usaglašavanja sa Uredbama EU koje uređuju ovu oblast I potrebe regionalnog usaglašavanja u toku izrada novog zakona	IV kvartal 2008.	Mjera djelimično ostvarena
Donijeti Zakon o saradnji sa Međunarodnim krivičnim sudom	Ministarstvo pravde, Vlada i Skupština	Usvojen zakon	IV kvartal 2008.	Mjera ostvarena
Implementacija novousvojenih zakona	Ministarstvo pravde, Vrhovni sud i Vrhovni državni tužilac	Usvojeni zakoni se u cjelosti primjenjuju.	kontinuirano	Mjera ostvarena
Izraditi publikacije propisa i konvencija na osnovu kojih se odvija međunarodna saradnja	Ministarstvo pravde, Vrhovni sud i Vrhovni državni tužilac	Urađen Priručnik za međunarodnu pravnu pomoć u krivičnim stvarima	IV kvartal 2008.	Mjera ostvarena
Izraditi praktikume sa standardizovanim obrascima na više jezika	Ministarstvo pravde, Vrhovni sud i Vrhovni državni tužilac	U okviru projekta »Reforma pravosuđa« IPA 2007 urađen je priručnik sa standardizovanim obrascima	IV kvartal 2009.	Mjera ostvarena
Izrada šema sa prikazom nadležnih organa za određene oblasti i lista imena i adresa osoba za kontakt u poslovima međunarodne saradnje	Ministarstvo pravde, Vrhovni sud i Vrhovni državni tužilac	Izradjena je šema državnih tužilaštava i lista imena i adresa osoba za kontakt u poslovima međunarodne saradnje.	IV kvartal 2008.	Mjera ostvarena
Potpisati i ratifikovati Evropsku konvenciju o međunarodnom važenju krivičnih presuda	Ministarstvo pravde, Vlada i Skupština	Zakon o ratifikaciji donijet je 2009. godine, ratifikacioni instrumenti su deponovani 19.03.2010. a stupiće na snagu 26.06.2010. godine	II kvartal 2009.	Mjera ostvarena

Razmotriti potrebu zaključivanja bilateralnih ugovora i zaključiti bilateralne ugovore o saradnji sa državama regiona	Ministarstvo pravde, Vlada i Skupština	Zaključeni sa Srbijom Ugovor o pravnoj pomoći u građanskim i krivičnim stvarima, Ugovo o izručenju, Ugovor o međusobnom izvršavanju presuda u krivičnim stavrima Pregovori sa Bosnom o Ugovoru o pravnoj pomoći u građanskim i krivičnim stvarima i Ugovor o međusobnom izvršavanju presuda u krivičnim stavrima	II kvartal 2008. i kontinuirano	Mjera ostvarena
Na transparentan način odrediti predstavnike u svim regionalnim i međunarodnim pravosudnim mrežama i udruženjima	Ministarstvo pravde i Vlada	Odredjeni predstavnici u svim regionalnim i međunarodnim pravosudnim mrežama i udruženjima	I kvartal 2008. i kontinuirano	Mjera ostvarena
Pratiti sprovođenje međunarodnih ugovora koji su ratifikovani	Ministarstvo pravde, Vlada i Skupština	Kontinuirano se prati sprovođenje međunarodnih ugovora	I kvartal 2008. i kontinuirano	Mjera ostvarena
Pratiti novousvojene međunarodne instrumente i pristupati njihovoj ratifikaciji	Ministarstvo pravde, Vlada i Skupština	Prate se neratifikovani ugovri i pristupljeno je Konvenciji o sajber kriminalu sa protokolom, Konvencija o obeštećenju za žrtve zločina	kontinuirano	Mjera ostvarena
Organizovati edukaciju za sudije i državne tužioce u pogledu poznavanja međunarodnih konvencija i zakona iz oblasti međunarodne pravne pomoći	Koordinacioni odbor, Centar za edukaciju nosilaca pravosudnih funkcija	Organizovani seminari na temu "Medjunarodna pravna pomoć u u građanskim i krivičnim stvarima" i o međunarodnim konvencijama sa posebnim akcentom na Evropsku konvenciju o ljudskim pravima.	II kvartal 2008. i kontinuirano	Mjera ostvarena
Specijalizacija sudija i državnih tužilaca iz oblasti međunarodne saradnje	Sudovi i državna tužilaštva	Zamjenik vrhovnog državnog tužioca sa saradnikom zadužen je za poslove međunarodne saradnje. U sudu određen nosilac obaveze.	kontinuirano	Mjera ostvarena.
Organizovati edukaciju za strane jezike u sudovima i državnom tužilaštvu	Koordinacioni odbor, Centar za edukaciju nosilaca pravosudnih funkcija	Uprava za kadrove kontinuirano sporovodi organizovanje kurseva stranih jezika	kontinuirano	Mjera ostvarena

Poboljšati tehničke uslove u dijelu nabavke kompjuterske i druge opreme za olakšavanje i ubrzavanje poslova međunarodne pravne pomoći	Ministarstvo pravde	Obezbijedena adekvatna oprema	I kvartal 2008. i kontinuirano	Mjera ostvarena
Edukacija i specijalizacija službenika u dijelu poslova usaglašavanja propisa sa pravom EU i međunarodne pravne pomoći	Uprava za kadrove i Centar za edukaciju nosilaca pravosudnih funkcija	U okviru Centra za edukaciju i Uprave za kadrove organizovan niz seminara na temu usaglašavanja propisa sa zakonodavstvom EU.	IV kvartal 2008.	Mjera ostvarena
Organizovati edukaciju za strane jezike na osnovu utvrđenih potreba	Ministarstvo pravde Uprava za kadrove	Uprava za kadrove kontinuirano sporovodi organizovanje kurseva stranih jezika	III kvartal 2008. i kontinuiran	Mjera ostvarena

VII ALTERNATIVNO RJEŠAVANJE SPOROVA

U ovom poglavlju sadržane su mjere i aktivnosti za implementaciju i unaprjeđivanje postupka posredovanja. Te aktivnosti su se odnosile na: jačanje kadrovskih kapaciteta, uspostavljanje evidencije i analize o sprovedenim postupcima i njihovom uspjehu, informisanju javnosti, kao i pružanju stručne podrške institutu posredovanja.

Kroz realizaciju ovih mjera nastavljena je saradnja i sa nevladinim udruženjima i međunarodnim organizacijama, sa ciljem izrade programskih dokumenata značajnih za razvoj posredovanja. Obezbjedena je i tehnička pomoć i podrška u organizovanju postupaka posredovanja, tako da se u prostorijama Centra za posredovanje Crne Gore – Podgorica svakodnevno obavljaju postupci posredovanja.

U cilju uspostavljanja mreže za razvoj posredovanja, osim formiranja Područne jedinice Bijelo Polje, formirana je Područna jedinica Kotor, koja je počela sa radom 1.09.2009. godine. Napominjemo da su u 2009. godini održana 547 postupaka posredovanja, od kojih je 349 riješeno uspješno, što predstavlja 63,80 % uspješnosti. Kroz medijaciju u 2009. godini oslobođeno 12 miliona sredstava.

Uspostavljena je Internet stranica Centra za posredovanjena kojoj su dostupni svi relevantni podaci o postupku posredovanja, posrednicima i radu Centra.

Značajno je istaći da su se tokom izvještajnog perioda stvorili preduslovi za realizaciju određenog broja aktivnosti koje prevazilaze obaveze koje proističu iz Akcionog plana, kao što su organizovanje osnovne obuke za nove posrednike, organizovanje Okruglog stola namijenjenog tužiocima o njihovoj ulozi u postupku poravnjanja između žrtve i počinioca krivičnog djela, organizovanje naprednog treninga o vještinama i tehnikama posredovanja, nastavljeni projekti Nedjelje posredovanj u sudovima, Škola medijacije namijenjenima učenicima srednjih škola i dr. U izdanju Centra iz štampe je izašla i distribuirana brošura o posredovanju kao i Priručnik za obuku posrednika.

MJERE	NADLEŽNI ORGAN	OSTVARENO	ROK	NAPOMENA
Primjenjivati »naučene lekcije« na proširenje pilot programa alternativnog načina rješavanja sporova/posredovanja na nacionalnom nivou	Ministarstvo pravde, Centar za posredovanje, Udruženje posrednika i sudovi	Saglasno odredbama Porodičnog zakona u sporovima za razvod braka posredovanje se primjenjuje na nacionalnom nivou.	II kvartal 2008. i kontinuirano	Mjera ostvarena
Organizovati seminare za edukaciju sudija za upućivanje predmeta na postupak posredovanja, a posebnu pažnju posvetiti porodičnim, predmetima (obavezno posredovanje od 1. septembra 2007.)	Ministarstvo pravde, Centar za posredovanje, međunarodne organizacije i Centar za edukaciju	Organizovani seminare za edukaciju sudija za upućivanje predmeta na postupak posredovanja. Centar za posredovanje je u sklopu svojih aktivnosti u tolu 2009. god. organizovao 11 seminara za sudije, 8 naprednih seminara za posrednike, organizovan je okrugli sto za tužioce i 6 seminara za učenike srednjih škola.	kontinuirano	Mjera ostvarena
Organizovati seminare za advokate o njihovoj ulozi u postupku posredovanja	Centar za posredovanje, Udruženje posrednika, Advokatska komora	Centar za posredovanje je u sklopu svojih aktivnosti u tolu 2009. god. organizovao seminara za advokate	III kvartal 2008. i kontinuirano	Mjera ostvarena
Voditi evidenciju o sprovedenim postupcima poravnania oštećenog sa okrivljenim i vršiti njenu analizu	Centar za posredovanje i državno tužilaštvo	Evidencija o sprovedenim postupcima poravnania oštećenog sa okrivljenim uspostavljena je u Centru za posredovanje. Analiza evidencije se ostvaruje na godišnjem nivou. U državnim tužilaštvima uspostavljena je evidencija o sprovedenim postupcima poravnania oštećenog sa okrivljenim, analiza evidencija ostvaruju se na godišnjem nivou.	I kvartal 2009.	Mjera ostvarena
Voditi evidenciju o postavljenim posrednicima i učiniti je dostupnom široj javnosti postavljanjem na sajtu za posredovanje i distribuiranjem letaka, preko deskova u svim sudovima i Centra za posredovanje i dr.	Ministarstvo pravde Centar za posredovanje	Evidenciju o postavljenim posrednicima uspostavljena je u Centru za posredovanje kao i na web sajtu Centra. Informativni materijal dostupan je na informativnim deskovima u svim sudovima i u Centru za posredovanje.	kontinuirano	Mjera ostvarena

Analizirati postojeći broj posrednika i utvrditi potrebe za povećanjem broja.	Centar za posredovanje, Udruženje posrednika Ministarstvo pravde	Uradjena je analiza postojećeg broja posrednika sa podacima o potrebi za povećanjem njihovog broja. Na osnovu dobijenih rezultata donesena je odluka o organizovanju obuke za nove posrednike. Obučeno je i upisano u registar 18 novih posrednika.	I kvartal 2009.	Mjera ostvarena
Pratiti rad posrednika Uspostaviti mehanizam za praćenje rada posrednika i obezbijediti da se pri upravljanju njihovim radom dosljedno primjenjuje pristup koji je jasan i rukovođen kvalitetom. Uspostaviti jasne i odgovorne kriterijume za procjenu učinka i kvaliteta.	Centar za posredovanje, Udruženje posrednika, Ministarstvo pravde	Centar za posredovanje vodi evidenciju o sprovedenim postupcima posredovanja i ova se evidencija redovno ažurira. Takođe se vrši analiza dobijenih podataka. Uspostavljanjem Intranet stranice Centra u kojoj su dostupni svi relevantni podaci o postupku posredovanja, posrednicima i radu Centra.	IV kvartal 2008. i kontinuirano	Mjera ostvarena
Edukacija i specijalizacija posrednika, tako da su obučeni iz raznih oblasti uključujući bavljenje porodičnim pitanjima, maloljetnicima, privrednim i krivičnim stvarima.	Centar za posredovanje i Udruženje posrednika	Organizovani su napredni treninzi za posrednike u porodičnim sporovima, u privrednim sporovima kao i poseban trening za posrednike u krivičnoj materiji.	I kvartal 2009. i kontinuirano	Mjera ostvarena
Pružanje stručne podrške institutu posredovanja izradom priručnika, brošura i sl.	Centar za posredovanje	Priručnici, brošure i drugi informativni materijal je odštampan i distribuiran.	IV kvartal 2008. i kontinuirano	Mjera ostvarena
Obezbijediti posebnu podršku i nadzor slučajeva posredovanja između žrtvi i maloljetnika učinioca krivičnih djela	Centar za posredovanje, državno tužilaštvo i sudovi	Centar je organizovao okrugli sto namijenjen tužiocima o njihovoj ulozi u postupku poravnanja između žrtvi i maloljetnika učinioca krivičnih djela. U postupcima, prilikom izricanja vaspitnih naloga prema maloljetnim izvršiocima krivičnih djela, državna tužilaštva u svakom konkretnom slučaju oklanjaju posebnu pažnju zaključivanju poravnanja između maloljetnika i žrtve krivičnog djela, radi otklanjanja štetnih posljedica djela.	kontinuirano	Mjera ostvarena

Promovisanje arbitraže u javnosti (reklame, internet, brošure, bilbordi i sl.) Promovisanje posredovanja u javnosti i među stranama uključenim u poslovno komercijalne aktivnosti	Centar za posredovanje i Privredna komora	Osmišljena je i realizovana kampanja informisanja javnosti u oblasti posredovanja koja se kontinuirano nastavlja. Inicirana je saradnja sa Privrednom komorom.	II kvartal 2009. i kontinuirano	Mjera ostvorena
Edukacija i specijalizacija arbitara da efektivnije vode privredne predmete	Centar za posredovanje i Privredna komora	Oranizovani su napredni treninzi za posrednike u privrednim sporovima.	kontinuirano	Mjera ostvorena
Jačanje kapaciteta spoljnotrgovinske arbitraže	Centar za posredovanje i Privredna komora	Kandidovan je IPA projekat sa komorama Hrvatske i BIH, te se očekuje podrška u cilju realizacije ove mjere. Kadrovski je osposobljen Skretarijat arbitraže	IV kvartal 2008. i kontinuirano	Mjera djelimično ostvorena

VIII BORBA PROTIV ORGANIZOVANOG KRIMINALA I KORUPCIJE

Ovim poglavljem definisane su mjere za oblast borbe protiv organizovanog kriminala i korupcije, koje se nastavljaju na Akcioni plan za sprovođenje Programa borbe protiv korupcije i organizovanog kriminala.

Ratifikovane su Konvencije Savjeta Evrope, i to: Konvencija o borbi protiv trgovine ljudskim bićima, Konvencija o sajber kriminalu i njeni dodatni protokoli i Konvencija o obeštećenju za žrtve zločina. Obezbjedjen je kancelarijski prostor i potrebna tehnička oprema za postupanje državnih tužilaca u predmetima organizovanog kriminala i korupcije.

Programom za kontinuiranu edukaciju predviđeni su posebni seminari, a u saradnji sa UNDP-om usvojen i priključen Programom za 2009. godinu Program obuke crnogorskih nosilaca pravosudne funkcije u borbi protiv korupcije, koji je javno promovisan u novembru 2009. godine.

Kancelarija za prijavu korupcije pri Sudskom savjetu otvorena je 20.05.2009. godine i ista je evidentirala 70 pritužbi, podnijetih od strane građana. Sve podnijete pritužbe su obrađene a jedna je procesuirana protiv sudije Osnovnog suda u Podgorici.

Saradnja pravosudnih organa i Uprave policije u primjeni instituta zaštićenog svjedoka je na zadovoljavajućem nivou.

Ministarstvo pravde je pribavilo publikacije međunarodnih ugovora i u posjedu je svih međunarodnih ugovora koje je Crna Gora ratifikovala i objavljeni su ratifikovani međunarodni ugovori na web-sajtu Ministarstva pravde i pravosudnih organa. Takođe su utvrđene potrebe lične zaštite nosilaca pravosudnih funkcija, u skladu sa kojima Uprava policije obezbjeđuje ličnu zaštitu.

MJERE	NADLEŽNI ORGAN	OSTVARENO	ROK	
Ratifikovati Konvenciju o borbi protiv trgovine ljudskim bićima (CETS 197)	Ministarstvo pravde, MUP i JU, Vlada i Skupština	Zakon o ratifikaciji donesen je 2009. godine. Stupila je na snagu 1.11.2008. godine.	2008.	Mjera ostvarena
Ratifikovati Konvenciju o sajber (cyber) kriminalu i njene dodatne protokole (ETS 189)	Ministarstvo pravde, MUP i JU, Vlada i Skupština	Zakon o ratifikaciji donesen je 2009. godine. Ratifikacioni instrumenti su deponovani 3.03.2010. god, a stupiće na snagu 1.07.2010.godine	2009.	Mjera ostvarena
Potpisati i ratifikovati Konvenciju o obeštećenju za žrtve zločina (ETS 116)	Ministarstvo pravde, MUP i JU, Vlada i Skupština	Zakon o ratifikaciji donesen je 2009. godine. Ratifikacioni instrumenti su deponovani 19.03.2010. god, a stupiće na snagu 1.07.2010.godine	2009.	Mjera ostvarena
Potpisati i ratifikovati Evropsku konvenciju o neprimjenjivanju ustavnih ograničenja na zločine protiv čovječnosti i ratne zločine (ETS 082)	Ministarstvo pravde, MUP i JU, Vlada i Skupština	Priprema predloga Zakona o ratifikaciji Konvencije je u Vladinoj proceduri.	2009.	Mjera djelimično ostvarena
Objavljivanje ratifikovanih međunarodnih ugovora na veb sajtu (web site) Ministarstva pravde i pravosudnih organa	Ministarstvo pravde, sudovi i državno tužilaštvo	Ratifikovani međunarodni ugovori se objavljuju na veb sajtu (web site) Ministarstva pravde, Vrhovnog suda i Vrhovnog državnog tužilaštva.	kontinuirano	Mjera ostvarena
Kontinuirano praćenje novousvojenih međunarodnih instrumenata i njihova ratifikacija odnosno implementacija na nacionalnom nivou	Ministarstvo pravde, Ministarstvo inostranih poslova, Vlada i Skupština	Kontinuirano se prati sprovođenje međunarodnih ugovora	kontinuirano	Mjera ostvarena
Izraditi i distribuirati publikacije međunarodnih ugovora kojima je Crna Gora pristupila	Ministarstvo pravde, Vrhovni sud i Vrhovni državni tužilac	Sudovima i državnim tužiocima distribuirani su međunarodni ugovori kojima je Crna Gora pristupila, odnosno koje je ratifikovala..	kontinuirano	Mjera ostvarena

Izvršiti reviziju Krivičnog zakonika u pogledu usaglašavanja sa međunarodnim instrumentima u dijelu borbe protiv organizovanog kriminala, korupcije i terorizma, a posebno u pogledu proširivanja instituta oduzimanja imovinske koristi	Ministarstvo pravde, Vlada, Skupština	Utvrđen Predlog Zakona o izmjenama i dopunama Krivičnog zakonika kojim je izvršeno usaglašavanje sa međunarodnim instrumentima u dijelu borbe protiv organizovanog kriminala, korupcije i terorizma, a posebno u pogledu proširivanja instituta oduzimanja imovinske koristi. Zakon je u skupštinskoj proceduri.	I kvartal 2009.	Mjera ostvarena
Izvršiti reviziju Zakonika o krivičnom postupku u pogledu mjera tajnog nadzora i mogućnosti njihove primjene na krivična djela sa elementima korupcije i organizovanog kriminala kao i u pogledu postupka oduzimanja imovinske koristi	Ministarstvo pravde, Vlada, Skupština	Novim Zakonikom o krivičnom postupku uvedena mogućnost primjene mjera tajnog nadzora i na koruptivna krivična djela kroz katalog krivičnih djela i propisan postupak proširene konfiskacije	I kvartal 2009.	Mjera djelimično ostvarena
Donijeti Zakon o upravljanju oduzetom imovinskom korišću stečenom izvršenjem krivičnih djela	Ministarstvo finansija, Ministarstvo pravde, Vlada, Skupština	Usvojen zakon o staranju o privremeno i trajno oduzetoj imovini	I kvartal 2009.	Mjera ostvarena
Izraditi posebne programe edukacije za državne tužioce i sudije koji postupaju u predmetima organizovanog kriminala i korupcije	Centar za edukaciju u pravosudnim organima, Koordinacioni i Programski odbor	Programom za kontinuiranu edukaciju predviđeni su posebni seminari, a u saradnji sa UNDP-om usvojen i priključen Programom za 2009. godinu Program obuke crnogorskih nosilaca pravosudne funkcije u borbi protiv korupcije, koji je javno promovisan u novembru 2009. godine.	kontinuirano	Mjera ostvarena

Sprovođenje edukacije po posebnom utvrđenom programu i planu	Centar za edukaciju u pravosudnim organima, Koordinacioni i Programski odbor Centra	Donijeti su programi za inicijalnu i kontinuiranu edukaciju i isti su realizovani.	kontinuirano	Mjera ostvarena
U skladu sa utvrđenim potrebama utvrditi ličnu zaštitu nosilaca pravosudne funkcije	Uprava policije	Uprava policije u skladu sa bezbjedonosnim procjenama koje sačinjava u saradnji sa Agencijom za nacionalnu bezbjednost štiti ličnu sigurnost i ostalih nosilaca pravosudnih funkcija u saradnji sa Upravom policije. U toku 2009. godine po tom osnovu, bezbjedonosno se štitio jedan sudija Višeg suda u Podgorici, koji postupa po predmetima sa elementom organizovanog kriminala i terorizma.	kontinuirano	Mjera ostvarena
Opremiti adekvatnom opremom pravosudne organe za postupanje u predmetima organizovanog kriminala i korupcije	Sudovi, državna tužilaštva, Vlada	Viši sud u Podgorici opremljen je adekvatnom opremom a Viši sud u Bijelom Polju tek treba da bude opremljen. Obezbijedjen je dio kancelarijskog prostora i potrebne tehničke opreme za postupanje državnih tužilaca u predmetima organizovanog kriminala i korupcije.	kontinuirano	Mjera djelimično ostvarena.
Jačati materijalni položaj nosilaca pravosudne funkcije	Vlada	Usvajanjem posebnog zakona o zaradama nosilaca pravosudnih funkcija ojačan materijalni položaj	kontinuirano	Mjera ostvarena
Obezbijediti efikasnu primjenu Zakona o zaštiti svjedoka i Zakonika o krivičnom postupku u dijelu zaštite svjedoka	Vrhovni sud, Vrhovni državni tužilac, jedinica za zaštitu svjedoka i Komisija za zaštitu svjedoka, Uprava policije	Zakoni se primjenjuju u cjelosti.	kontinuirano	Mjera ostvarena

Obezbijediti koordinaciju između pravosudnih organa koji se bave zaštitom svjedoka i relevantnog policijskog tijela	Vrhovni sud, Vrhovni državni tužilac, jedinica za zaštitu svjedoka i Uprava policije	Saradnja sudova i državnih tužilaštava sa Jedinicom za zaštitu svjedoka i Upravom policije je na zadovoljavajućem nivou.	kontinuirano	Mjera ostvarena
Obezbijediti ljudske, materijalne i tehničke uslove za rad pravosudnih organa koji se bave zaštitom svjedoka	Vrhovni sud, Vrhovni državni tužilac i Komisija za zaštitu svjedoka	Obezbijedjeni ljudski, materijalni i tehnički resursi za rad pravosudnih organa koji se bave zaštitom svjedoka	kontinuirano	Mjera ostvarena
Uvesti posebne načine pozivanja i saslušanja svjedoka i oštećenih pod posebnom zaštitom u krivičnom postupku	Sudovi	Razrađene procedure pozivanja , distribuiran vodič.	I kvartal 2009. kontinuirano	Mjera ostvarena
Obezbijediti posebne prostorije za prihvatanje oštećenih i svjedoka, čuvajući integritet sudskog postupka i sigurnost i privatnost oštećenih i svjedoka	Sudovi	Obezbijedjene su posebne prostorije za prihvatanje oštećenih i svjedoka	I kvartal 2009. kontinuirano	Mjera ostvarena
Uraditi posebne programe edukacije za nosioce pravosudne funkcije o primjeni Zakona o zaštiti svjedoka i odredaba ZKP-a o zaštiti svjedoka u toku postupka	Centar za edukaciju u pravosudnim organima, Koordinacioni i Programski odbor Centra	Organizovane edukacije nosilaca pravosudne funkcije o novim rješenjima ZKP-a, o mjerama tajnog nadzora, organizovanom kriminalu a kojim je obuhvaćena i edukacija o zaštiti svjedoka.	IV kvartal 2008. kontinuirano	Mjera ostvarena.

IX ZATVORSKI SISTEM

U ovom poglavlju sadržane su mjere za unapređenje zatvorskog sistema.

U toku je sveobuhvatno razmatranje pribavljenih mišljenja i komentara eksperata Savjeta Evrope, kao i Preporuka Komiteta ministara Savjeta Evrope o sankcijama i mjerama koje se sprovode u zajednici, sve u nastojanju da se tekst predloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izvršenju krivičnih sankcija u najvećoj mogućoj mjeri upodobi sa odnosnim preporukama i mišljenjima, i da se shodno tome adekvatno definiše nadzor nad izvršenjem uslovne osude, uslovnog otpusta i kazne rada u javnom interesu. Treba imati u vidu da se Programom Vlade za III kvartal 2010. godine predviđa donošenje pomenutog Zakona.

U okviru Zavoda za izvršenje krivičnih sankcija nastavljeno je sa preduzimanjem mjera za unapređenje zatvorskih uslova. Opremljeni su objekti za smještaj maloljetnika, ženskih lica i stranaca, kao i objekti za izvršenje kratkih kazni zatvora (do 6 mjeseci). Izrađena je projektna dokumentacija za rekonstrukciju i adaptaciju zatvorske jedinice u Podgorici, ali rekonstrukcija i adaptacija iste nije izvršena jer za istu nijesu predviđena sredstva kapitalnim budžetom. Takođe je izrađena projektna dokumentacija i raspisan tender za izgradnju novog objekta zatvorske jedinice u Bijelom Polju, ali je navedena projektna dokumentacija neodgovarajuća i sredstva za istu nijesu predviđena kapitalnim budžetom. U toku su radovi za izmiještanje zatvorske kuhinje u prostor u kojem je bila prodavnica. Izrađene su i projektne dokumentacije za izgradnju objekta za izvršenje dugih kazni zatvora, ali sredstva za isti nijesu predviđena kapitalnim budžetom. Što se tiče izgradnje objekta za vjerske potrebe zatvorenika važno je napomenuti da su u toku aktivnosti za iznalaženje prostora u okviru postojećih kapaciteta. Kada je u pitanju izgradnja i opremanje objekta zatvorske jedinice za južnu regiju, u toku je razmatranje mogućnosti ustupanja jedne od kasarni Vojske Crne Gore, dok će se pitanje izvršenj mjera bezbjednosti obavezno psihijatrijsko liječenje i čuvanje, obavezno liječenje alkoholičara i obavezno liječenje narkomana riješiti izgradnjom bolnice u krugu ZIKS-a, na čemu su aktivnosti u toku. Objekat za potrebe uprave ZIKS-a je izgrađen a u toku je opremanje kancelarijskim namještajem i isti bi trebao početi funkcionisati do kraja aprila 2010. godine. Izvršena je rekonstrukcija postojeće kotlarnice i zamjena toplovoda, rekonstrukcija centralnog grijanja u zatvoru za kratke kazne i postavljeno centralno grijanje u upravnoj zgradi. Izvršena je rekonstrukcija kotlarnice u Bijelom Polju. Nabavljena je, instalirana i stavljena u funkciju oprema za video nadzor. Izvršena je nabavka specijalnih zatvorskih vozila s tim što je nedovoljan nabavljeni broj vozila za servisiranje usluga prema sudovima i drugim institucijama. Obuka i školovanje se redovno sprovodi u organizacionoj jedinici Zavoda - Centru za obrazovanje i u kontinuitetu se vrši obuka službenika za rad na računaru. Potpisan je sporazum o saradnji sa Policijskom akademijom u Danilovgradu i izradjen je nastavni plan i program za obrazovanje kadra u navedenoj akademiji za rad u Zavodu. Takođe, važno je napomenuti da se organizuju stručna usavršavanja kroz razne vidove obuke (seminari, okrugli stolovi, studijske posjete, itd). U toku je izrada projektne dokumentacije za izgradnju sale za sportske aktivnosti, a za izgradnju vanjskih terena za sportske aktivnosti radovi su u toku. Radionički kapaciteti su opremljeni i stavljeni u funkciju. Uvećan je fond knjiga koji je namijenjen osudjeničkoj populaciji. Vode se razgovori sa Centrom za obrazovanje odraslih, i u saradnji sa Ministarstvom prosvjete i nauke, da sertifikat koji osuđeno lice dobija za stručna znanja stečena kroz zatvorski tretman, ima istu važnost kao i da su ta znanja stečena na slobodi. U toku je izrada programa obrazovanja i obuke zatvorske populacije.

MJERE	NADLEŽNI ORGAN	OSTVARENO	ROK	
Izmjena i dopuna Zakona o izvršenju krivičnih sankcija	Ministarstvo pravde	U toku je izrada radne verzije zakona koja se usaglašava sa preporukama Savjeta Evrope o Evropskim zatvorskim pravilima i nizom drugih preporuka koje s etiču zatvorskog sistema i utvrđivanje predloga zakona predviđeno je za III kvartal 2010.,. Godine	(mart) 2008.	Mjera djelimično ostvarena
Izmjena akta o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Ministarstva pravde	Ministarstvo pravde	U toku je izrda akta o sisitematizaciji	2008.	Mjera djelimično ostvarena
Zapošljavanje potrebnih kadrova (pet lica) koji će raditi na poslovima nadzora nad izvršenjem: uslovne osude, uslovnog otpusta i rada u javnom interesu	Ministarstvo pravde	Neophodno ostvarivanje prethodne mjere	2008.	Mjera nije ostvarena
Sprovođenje obuke kadrova koji će raditi na poslovima nadzora nad izvršenjem: uslovne osude, uslovnog otpusta i rada u javnom interesu	Ministarstvo pravde		2007.	Mjera nije ostvarena
Opremanje objekta za smještaj maloljetnika (<i>osudjenih-pritvorenih</i>), ženskih lica i stranaca, kao i objekta za izvršenje kratkih kazni zatvora (<i>do 6 mjeseci</i>)	Zavod za izvršenje krivičnih sankcija - ZIKS	Objekti opremljeni i stavljeni u funkciju. Krajem 2009. godine formirano je Odjeljenje za kratke kazne u adaptiranom objektu ranijeg POO	2007.	Mjera ostvarena
Rekonstrukcija i adaptacija Zatvorske jedinice u Podgorici	ZIKS	Izvide se radovi na adaptaciji I rekonstrukciji zatvorske jedinice u Podgorici	2008.	Mjera djelimično ostvarena
Rekonstrukcija i adaptacija Zatvorske jedinice u Bijelom Polju	ZIKS	Izvršena rekonstrukcija i proširenje zatvorske jedinice u Bijelom Polju, povećani kapaciteti za 60 mjesta, I zatvorskog stacionara, kapaciteta 17 ležaja	2008.	Mjera ostvarena

Rekonstrukcija i adaptacija objekta bivšeg zavodskog restorana, za potrebe smještanja zatvorske kuhinje	ZIKS	Zatvorska kuhinja se izmiješta u prostor u kojem je bila prodavnica. Objekat bivšeg zatvorskog restorana biće adaptiran za potrebe administracije ZIKS-a.	2008.	Mjera djelimično ostvorena
Izgradnja i opremanje objekta za izvršenje dugih kazni zatvora	ZIKS		2008-2010.	Mjera nije ostvorena
Izgradnja i opremanje objekta za vjerske potrebe zatvorenika	ZIKS	Aktivnosti su u toku na iznalaženju prostora u okviru postojećih kapaciteta.	2008-2010.	Mjera nije ostvorena.
Izgradnja i opremanje objekta zatvorske jedinice za južnu regiju, kroz čije kapacitete bi se, pored izvršenja pritvora i kratkih kazni zatvora (<i>do 6 mjeseci</i>), obezbijedilo i izvršenje mjera bezbjednosti obavezno psihijatrijsko liječenje i čuvanje, obavezno liječenje alkoholičara i obavezno liječenje narkomana	ZIKS	U toku je razmatranje mogućnosti ustupanja jedne od kasarni vojske Crne Gore za potrebe zatvorske jedinice za južnu regiju. U toku su aktivnosti na izgradnji bolnice u krugu ZIKSa gdje bi se izvršavale mjere bezbjednosti sa područja Crne Gore.	2008.	Mjera nije ostvorena
Izgradnja i opremanje objekta za potrebe uprave ZIKS-a	ZIKS	Objekat je izgradjen, u toku je opremanje kancelarijskim namještajem. Stavljanje u funkciju predviđeno je do kraja aprila 2010. godine.	2008-2009.	Mjera ostvorena.
Stavljanje Kotlarnice u pogon	ZIKS	U toku je rekonstrukcija postojeće kotlarnice, zamjena toplovoda, rekonstrukcija centralnog grijanja u zatvoru za kratke kazne i izgradnja centralnog grijanja u upravnoj zgradi. Rekonstruisana je kotlarnica I toplovod u Bijelom Polju.	2008-2009.	Mjera je djelimično ostvorena.
Nabavka i instaliranje opreme za video nadzor	ZIKS	Instalirana oprema za video nadzor i stavljen u funkciju.	2008.	Mjera ostvorena.

Sprovođenje stručne obuke shodno redovnom programu rada	ZIKS	Obuka i školovanje se redovno sprovodi u organizacionoj jedinici Zavoda- Centru za obrazovanje, kao i obuka službenika za rad na računaru.	Stalna aktivnost	Mjera ostvarena
Organizovati stručna usavršavanja kroz razne vidove obuke (<i>radionice, seminari, okrugli stolovi, stud. posjete..</i>)	ZIKS	U izvještajnom periodu održano je: pet seminara za 10 službenika; jedna radna posjeta Komitetu protiv torture u Ženevi; 42 jednodnevna i dvodnevna seminaru u organizaciji Uprave za kadrove.	2008-2012.	Mjera ostvarena
Unapređivanje programa obuke	ZIKS	Potpisan je sporazum o saradnji sa Policijskom akademijom u Danilovgradu, izradjen je nastavni program za obrazovanje kadra u Policijskoj akademiji u Danilovgradu za rad u Zavodu.	Stalna aktivnost	Mjera ostvarena
Izgradnja sale za sportske aktivnosti	ZIKS	U toku su razgovori sa centrom za obrazovanje odraslih. U toku je izrada projektne dokumentacije.	2009.	Mjera nije ostvarena.
Izgradnja vanjskih terena za sportske aktivnosti	ZIKS	Radovi su u toku.	2008.	Mjera nije ostvarena
Opremanje i stavljanje u funkciju radioničkih kapaciteta	ZIKS	Radionice su opremljene i stavljanje u funkciju.	2008-2009.	Mjera ostvarena
Povećanje fonda knjiga namijenjenih osudjeničkoj populaciji	ZIKS	Uvećan je fond knjiga	2008-2012.	Mjera ostvarena.
Obezbijediti da sertifikat koji osudjeno lice dobije za stručna znanja stečena kroz zatvorski tretman, ima istu važnost kao i da su ta znanja stečena na slobodi (<i>u saradnji sa Ministarstvom prosvjete i nauke</i>)	ZIKS	Obavljeni razgovori sa Centrom za obrazovanje mladih i započete aktivnosti na pripremi normativnih akata.	2008.	Mjera nije ostvarena
Proširiti mogućnosti obrazovanja i obuke zatvorske populacije	ZIKS	U toku je izrada Programa obrazovanja i obuke zatvorske populacije	2008-2012.	Mjera nije ostvarena

X SUDSKA PRAKSA

Ovim poglavljem predviđene su mjere za unaprjeđenje evidentiranja, klasifikacije i objavljivanja sudske prakse.

U Vrhovnom sudu uspostavljeno je odjeljenje sudske prakse i obezbijedena budžetska sredstva za vođenje i objavljivanje sudske prakse. Sentence odluka Vrhovnog suda objavljuju se u Biltenu Vrhovnog suda i u pripremi je zbirka odluka Vrhovnog suda

Na web stranici Vrhovnog suda objavljene su publikacije i presude Evropskog suda za ljudska prava u Strazburu.

U budućem periodu, uz aktiviranje Pravosudnog informacionog sistema (PRIS), treba obezbijediti da se sve odluke, važne za sudsku praksu, objavljuju na web-sajtu Vrhovnog suda i publikuju na drugi način. Pozitivan primjer u ovom smislu je Upravni sud Crne Gore, koji na ovaj način objavljuje svoje odluke.

MJERE	NADLEŽNI ORGAN	OSTVARENO	ROK	
Uspostaviti odjeljenje sudske prakse u Vrhovnom sudu	Vrhovni sud	Godišnjim rasporedom poslova u Vrhovnom sudu Crne Gore određeno je odjeljenje sudske prakse	kontinuirano	Mjera ostvarena
Dosljedno implementirati Sudski poslovnik u pogledu utvrđivanja metodologije klasifikacije, analize i ažuriranja sudske prakse	Vrhovni sud i Odjeljenje sudske prakse	Sudski poslovnik se primjenjuje	I kvartal 2009.	Mjera ostvarena
Upodobiti Pravosudni informacijski sistem potrebama sudske prakse za evidentiranje i elektronsko objavljivanje sudske prakse	Vrhovni sud i Sudski savjet	Realizacija mjere zavisi od uspostavljanja Pravosudnog informacijskog sistema.	I kvartal 2009.	Mjera ostvarena
Objavljivanje odluka važnih za sudsku praksu i izradu publikacija	Vrhovni sud i Odjeljenje sudske prakse	Odluke se objavljuju na web stranicama sudova	III kvartal 2008.	Mjera ostvarena
Obezbijediti budžetska sredstva za potrebe vođenja i objavljivanja prakse	Vrhovni sud i Odjeljenje sudske prakse	Obezbijedjena su budžetska sredstva za potrebe vođenja i objavljivanja prakse	kontinuirano	Mjera ostvarena
Pripremiti, u saradnji sa zastupnikom Crne Gore pred Evropskim sudom za ljudska prava, izbor relevantnih odluka tog suda	Vrhovni sud i zastupnik	Na web stranici Vrhovnog suda objavljene su publikacije i presude Evropskog suda za ljudska prava. Posredstvom Zastupnika Crne Gore pred Evropskim sudom za ljudska prava u Strazburu omogućen je pristup bazi podataka AIRE iz Londona sa odgovarajućim pretraživačima, koja se odnosi na praksu Evropskog suda za ljudska prava u Strazburu, putem linkova sa web sajta Vrhovnog suda Crne Gore i Ministarstva pravde Crne Gore.	kontinuirano	Mjera ostvarena
Objavljivati relevantne odluke Evropskog suda za ljudska prava na veb sajtu (web site)Vrhovnog suda	Vrhovni sud i Odjeljenje sudske prakse	Relevantne odluke Evropskog suda za ljudska prava objavljene su na web sajtu (web site)Vrhovnog suda	kontinuirano	Mjera ostvarena
Utvrđiti nadležnost Vrhovnog suda za autentično tumačenje nacionalnih propisa u postupcima pred nižestepenim sudovima po uzoru na tumačenje prava EU od strane Evropskog suda pravde	Ministarstvo pravde		I kvartal 2009.	Mjera nije ostvarena

Vršiti izbor relevantnih odluka Evropskog suda pravde i objavljivati ih na veb sajtu (web site)Vrhovnog suda	Vrhovni sud		I kvartal 2009.	Mjera nije ostvarena
Objavljivati sve pravosnažne odluke crnogorskih sudova donesene na osnovu primjene Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju i mjerodavnih propisa na veb sajtu (web site)Vrhovnog suda	Vrhovni sud, sudovi	Nije bilo takvih odluka	I kvartal 2009.	Mjera ostvarena
Programima edukacije predvidjeti simuliranje predmeta vazanih za kršenje Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju i vježbati donošenje odluka uz analizu tumačenja prava EU na osnovu mjerodavnih odluka Evropskog suda pravde u sličnim situacijama	Centar za edukaciju u pravosudnim organima	U izvještajnom periodu održano je niz seminara za nosioce pravosudne funkcije o pravu Evropske unije uz predočavanje i vježbanje konkretnih slučajeva u praksi.I ubuduće će ovoj temi biti dat veliki značaj s obzirom na fazu procesa evropskog integrisanja Crne Gore.	kontinuirano	Mjera djelimično ostvarena.

XI PRAVOSUDNI INFORMACIONI SISTEM

Projekat **Pravosudnog informacionog sistema** doveden je do završne faze implementacije. Na posljednjoj, VI sjednici Savjeta za realizaciju projekta PRIS, održanoj 16. marta 2010. godine, konstatovano je da ovo radno tijelo Vlade prestaje da postoji, u skladu sa odlukom Vlade o osnivanju jedinstvenog savjeta za realizaciju svih informacionih projekata Crnoj Gori. Takođe, sa radom su prestali i Ekspertski i Stručni tim Savjeta, obrazovanjem Tima za dalju implementaciju PRIS-a, dok će se konačno rješenje o dugoročnom održavanju i eventualnoj potrebi angažovanja izabrane softverske kuće, ili formiranju posebne institucije u okviru državnih organa za vršenje tih poslova donijeti u narednom periodu. Sumarno, sistemom PRIS-a pokriven su sve institucije-korisnici, stvoreni su tehnički uslovi za bezbjedan pristup mreži državnih organa, nabavljena nova oprema, instalirano aplikativno rješenje, Case management (PRIS) i baza podataka, izvršena osnovna obuka korisnika za rad na sistemu, i od januara 2010. uz instalaciju i zamjenu opreme počeo je unos podataka. Okončanje ponovne obuke korisnika i završetak zamjene opreme planiran je za 31.03.2010. Kada je riječ o zakonskoj regulativi, treba istaći da je donesen Zakon o informacionoj bezbjednosti, a u završnoj fazi su pripreme Predloga zakona o elektronskom potpisu i Predloga zakona o elektronskoj trgovini. U dijelu podzakonskih akata, obrazovana je radna grupa, čiji je zadatak da sagleda potrebe izmjene postojećih i izrade novih propisa za funkcionisanje sistema, kao i da pripremi akt kojim će biti definisani principi i standardi postupanja korisnika. Tokom prve polovine aprila predviđena je i javna promocija PRIS-a.

MJERE	NADLEŽNI ORGAN	OSTVARENO	ROK	NAPOMENA
Izraditi informaciju o procjeni spremnosti korisnika PRIS-a za implementaciju koja će obuhvatiti aktivnosti koje se moraju sprovesti od strane korisnika, izabrane softverske kuće, presjek opreme koju treba kupiti i obuka koje se trebaju sprovesti za pokretanje PRIS-a	Ministarstvo pravde i Sekretarijat za razvoj	Informacija usvojena od strane Vlade	IV kvartal 2007. i I kvartal 2008.	Mjera ostvarena.
Osnovati novo koordinaciono tijelo za završetak projekta PRIS-a sačinjeno od predstavnika korisnika, Sekretarijata za razvoj i izabrane softverske kuće	Vlada CG	Vlada je u martu 2010. godine usvojila odluku o formiranju zajedničkog savjeta za realizaciju svih informacionih projekata u Crnoj Gori . početkom rada tog savjeta prestaje sa radom Savjeta za reliazaciju PRIS-a jer njegovu ulogu preuzima zajednički savjet	IV kvartal 2007.	Mjera ostvarena
Instalacija softvera PRIS-a na serverskoj infrastrukturi (storage sistem) koja se nalazi u Sekretarijatu za razvoj	Ministarstvo za informaciono društvo i izabrana softverska kuća	Mjera ostvarena u periodu avgust 2009. godine. Nova oprema (storage sistem) isporučena u januarau 2010. godine i instalirana na centralnoj lokaciji	I kvartal 2008.	Mjera ostvarena.
Izraditi projekat WAN mreže za potrebe PRIS-a i nabaviti opremu i instalirati neophodnu opremu za implementaciju WAN konekcije	Ministarstvo za informaciono društvo	Izrađen projekat WAN mreže I instalirana neophodn aoprema I izvršena zamjena stare opreme neophodna za WAN konekciju	I kvartala 2008.	Mjera ostvarena
Izrada LAN infrastrukture – lokacije devet osnovnih sudova i konsolidacija postojećih internet mreža	Ministarstvo za informaciono društvo, Vrhovni sud, Državni tužilac, Vijeće za prekršaje, ZIKS	Izrađena LAN infrastukture na lokacijama 9 osnovnih sudova u periodu avgust-novembar 2009. godine	I kvartal 2008.	Mjera ostvarena

Izraditi prijedlog izmjena i dopuna Uredbe o organizaciji i načinu rada drž. uprave kroz definisanje nadležnosti u dijelu održavanja PRIS-a (Min.unutr.poslova i javne uprave u saradnji sa korisnicima organima i institucijama korisnika PRIS-a.	MUP i javne uprave		I kvartal 2008.	Mjera nije ostvarena
Pokretanje PRIS-a na svim korisničkim lokacijama i zaokruživanje PRIS-a	Ministarstvo pravde, Vrhovni sud RCG, Vrhovni državni tužilac, Vijeće za prekršaje, ZIIS, Sekret. za razvoj i Hermes Soft Lab	Stvoreni su tehnički uslovi za bezbjedan pristup mreži državnih organa, nabavljena nova oprema, instalirano aplikativno rješenje Case management i baze podataka, izvršena je i osnovna obuka korisnika z arad i od januara 2010. uz instalaciju i zamjenu opreme počeo unos podataka. Završetak ponovne obuke korisnika i završetak zamjene opreme planiran je za 31.03.2010. godine.	I i II kvartal 2008.	Mjera ostvarena
Nabavka nove hardverske infrastrukture za korisnike, odnosno izmjene zastarjele preko četiri godine	Ministarstvo pravde, Vrhovni sud CG, Vrhovni državni tužilac, Vijeće za prekršaje, ZIKS	Nabavljena je hardverska oprema za 700 korisnika. Izvršena je zamjena instalacija komunikacione opreme izuzev u odnosnom državnom tužilaštvu Podgorica, ZIKS, osnovni sudovi Plav, Rožaje i Berane.	II i III kvartal 2008.	Mjera je djelimično ostvarena
Izbor softverske kuće za dugoročno održavanje i nadgradnju softvera PRIS-a	Ministarstvo pravde, Ministarstvo za informaciono društvo	Vlada je zadužila Savjet za realizaciju PRIS-a da sačinu procjenu neophodnih finansijskih sredstava za održavanje i nadgradnju softvera PRIS-a ali nije izabrana softverska kuća jer je to jedna od opcija mogućeg održavanja	II i III kvartal 2008.	Mjera djelimično ostvarena

Održavanje PRIS-a u dijelu softvera i nadgradnja postojećeg softverskog rješenja u periodu 2007 – 2012.		U ovom trenutku poslovi u tom dijelu vrši stručni tim formiran od strane Savjeta. Konačno rješenje o dugoročnom održavanju I eventualnoj potrebi angažovanja izabrane softverske kuće ili formiranju posebne institucije u okviru državnih organa za vršenje tih poslova donijete se u narednom periodu	Permanentno	Mjera djelimično ostvarena
Održavanje PRIS-a u dijelu hardverskog opreme (nabavka nove, popravka i zamjena postojeće opreme), održavanje WAN i LAN mreže	Informatička odjeljenja u okviru korisnika PRIS-a i Ministarstvo za informaciono društvo	Vrši se redovno održavanje komunikacijske opreme i računara. Izvršena je nabavka nedostajuće opreme i u periodu 1.01. do 31.03.2010 izvršiće se instalacija iste. Pomenuta oprema tiče se LAN infrastrukture dok su van konekcije jednim dijelom u nadležnosti T-com-a, a drugim dijelom Ministarstvo za informaciono društvo. Ministarstvo za informaciono društvo u okviru svojih redovnih aktivnosti održava WAN mrežu. Za potrebe PRISa krajem prošle godine nabavljena je neophodna hardverska i komunikaciona oprema.	permanentno	Mjera ostvarena
Izraditi analizu stanja i plana obuke neophodne za jačanje administrativnih kapaciteta u cilju poboljšanja menadžmenta u pravosudnim organima i ZIKS-u, kroz korišćenje informacione tehnologije	Centar za obuku nosilaca pravosudnih funkcija, Uprava za kadrove i korisnici PRIS-a	U skladu sa zakonom o edukaciji u pravosudnim organima, Centar ne vrši obuku državnih službenika. Obuka sudija i tužilaca u pogledu PRIS-a nije planirana ni realizovana u 2009, zbog nedostatka sredstava, a dijelom i iz razloga jer je ista ranije organizovana od strane drugih institucija, organizacija odnosno firmi	I kvartal 2008.	Mjera djelimično ostvarena

Sprovesti obuku u skladu sa planom jačanja administrativnih kapaciteta nosilaca pravosudnih funkcija službenika i namještenika korisnika PRIS-a u korišćenju informacione tehnologije na polju poboljšanja menadžmenta	Centar za obuku nosilaca pravosudnih funkcija, Uprava za kadrove, korisnici PRIS-a	U skladu sa zakonom o edukaciji u pravosudnim organima, Centar ne vrši obuku državnih službenika. Obuka sudija i tužilaca u pogledu PRIS-a nije planirana ni realizovana u 2009, zbog nedostatka sredstava, a dijelom i iz razloga jer je ista ranije organizovana od strane drugih institucija, organizacija odnosno firmi	Permanentno	Mjera djelimično ostvarena
Zaokružiti zakonsku regulativu o elekt. poslovanju u oblasti pravosuđa i državne uprave	Ministarstvo za informaciono društvo	Donesen je Zakon o informacionoj bezbjednosti a u finalnoj fazi su pripreme Predloga zakona o elektronskom potpisu i Predloga zakona o elektronskoj trgovini.	2008-2009.	Mjera djelimično ostvarena
Izrada podzakonske regulative koja se odnosi na elektronsko poslovanje vezano za procese u okviru PRIS-a	Ministarstvo pravde, MUP i javne uprave i Ministarstvo za informaciono društvo	U pripremi je i podzakonska regulativa neophodna za implementaciju ovih zakona. Ministar pravde je u skladu sa zaključkom sa VI sjednice Savjeta za realizaciju projekta PRISa, održane 23.03.2010. obrazovao Radnu grupu, čiji je zadatak da sglada potrebe izmejene postojećih i izrade novih propisa za funkcionisanje propisa PRISa kao i da pripremi akt kojim će biti definisani principi i standardi postupanja korisnika sistema.	2008 – 2009. nadalje permanentno	Mjera djelimično ostvarena
Objedinjavanje i centralizacija podataka, unos postojećih baza podataka i njihovo dalje redovno ažuriranje	Ministarstvo pravde, Vrhovni sud, Vrhovni državni tužilac, Vijeće za prekršaje	Stvoreni su tehnički uslovi za bezbjedan pristup mreži državnih organa, nabavljena je nova oprema, instalirano aplikativno rješenje, case management (PRIS) i baze podataka. Od januara 2010. otpočeo je unos podataka iz tekuće godine, kao i unos neriješenih predmeta iz ranijih godina.	permanentno	Mjera ostvarena

Redukcija zaostalih predmeta kroz upotrebu Case Management softvera	Ministarstvo pravde, Vrhovni sud, Vrhovni državni tužilac i Vijeće za prekršaje	Stvoreni tehnički uslovi za bezbjedan pristup mreži državnih organa, nabavljena nova oprema, instalirano aplikativno rješenje, Case management (PRIS) i baze podataka, izvršena osnovna obuka korisnika za rad i od januara 2010. uz instalaciju i zamjenu opreme počeo unos podataka. Okončanje ponovne obuke korisnika i završetak zamjene opreme planiran je za 31.03.2010.	permanentno	Mjera djelimično ostvarena
Mogućnost pristupa nosilaca pravosudne funkcije odlukama (drugih sudova) korišćenjem IT tehnologije bez mogućnosti izmjena	Ministarstvo pravde, Vrhovni sud, Vrhovni državni tužilac i Vijeće za prekršaje	Ostvareno sa pokretanjem PRIS-a I uspostavom sudske prakse na web stranicama sudova	II kvartal 2008.	Mjera ostvarena
Efikasno i precizno praćenje rada korisnika PRIS-a korišćenje IT tehnologije	Ministarstvo pravde, Vrhovni sud, Vrhovni državni tužilac i Vijeće za prekršaje	Vrši se monitoring unosa novih podataka	II kvartal 2008.	Mjera djelimično ostvarena
Izrada kompatibilnog softverskog rješenja koja omogućava razmjenu podataka sa mrežama koje postoje odnosno koje se planiraju u oblasti pravosuđa unutar zemalja EU odnosno u zemljama regiona sa kojima se vrši međunarodna saradnja i razmjena podataka	Ministarstvo pravde, Vrhovni sud, Vrhovni državni tužilac, Vijeće za prekršaje, Sekretarijat za razvoj i izabrana softverska kuća	Stvoreni tehnički uslovi u svim opštinama za pristup internetu, korišćenje web aplikacija i izvršeno priključivanje na mrežu državnih organa. Instalirano aplikativno rješenje i baze podataka za informacioni sistem crnogorskog pravosuđa. Izrada softvera za razmjenu podataka je uslovljena dogovorom između zemalja sa kojima treba vršiti razmjenu.	2009. kontinuirano	Mjera djelimično ostvarena

STEPEN REALIZACIJE PLANIRANIH MJERA ZA 2009. GODINU

Ovim izvještajem analiziran je stepen realizacije mjera koje su planirane za 2009. godinu. Za ovaj period planirana je implementacija 208 mjera. Realizovano je 133 mjere ili 63,9%, djelimično realizovano 48 mjera ili 23,07%, a nerealizovano je 27 mjera ili 12,9%.

Broj realizovanih, djelimično realizovanih i nerealizovanih mjera po strateškim ciljevima je sljedeći:

CILJ	REALIZOVANE I KONTINUIRANE MJERE	DJELIMIČNO REALIZOVANE MJERE	NEREALIZOVANE MJERE	UKUPNO
Jačanje nezavisnosti i samostalnosti pravosuđa	10	3	0	13
Jačanje efikasnosti pravosuđa	24	8	7	39
Jačanje dostupnosti pravosudnih organa	5	8	7	20
Jačanje javnog povjerenja u pravosuđe	4	5	1	10
Edukacija u pravosudnim organima	18	2	0	20
Jačanje međunarodne i regionalne pravosudne saradnje	16	2	0	18

Alternativno rješavanje sporova	12	1	0	13
Borba protiv kriminala, posebno korupcije, terorizma i organizovanog kriminala	18	3	0	21
Zatvorski sistem	9	5	9	23
Sudska praksa	8	1	2	11
PRIS	9	10	1	20
UKUPNO	133	48	27	208

Poglavlje **“Jačanje nezavisnosti i samostalnosti pravosuđa”**, od ukupno 13 mjera, 10 mjera je ostvarena i tri mjere su djelimično realizovane, a koje se odnose na uspostavljanje centralne baze podataka za nosioce pravosudne funkcije I na stvarnje uslova z arad zastupnika imovinskopravnih interesa države.

U dijelu koji se odnosi na postizanje strateškog cilja **jačanja efikasnosti pravosuđa**, od ukupno 39 mjera, 24 mjere su ostvarene, 8 djelimično, dok je 7 neostvareno. Posebno treba istaći usvajanje novog Zakonika o krivičnom postupku i Plana implemetacije ZKP-a kojim je predviđeno šta sve treba uraditi da bi se stvorili uslovi za uspješnu primjenu Zakonika. Utvrđen je Nacrt zakona o maloljetničkom pravosuđu i Nacrt zakona o prekršajima. Vlada je usvojila Analizu za potrebe racionalizacije sudske mreže kojom je zaključeno da treba uraditi još jednu analizu na osnovu praćenja projektovanih efekata uticaja novih zakona, nakon čega bi se pristupilo normativnom uređenju nove mreže pravosudnih organa u vremnskom okviru važenja strateških dokumentata. Formiran aje Komisija za polaganje notarskog ispit i organizovan je prvi ispit, tako da se postavljnje prvih notara očekuje tokom 2010. godine.

U oblasti **jačanja dostupnosti pravosudnih organa**, od ukupno 20 mjera, 5 je ostvareno, 8 djelimično i 7 nije ostvareno. U vladinoj proceduri je Zakon o zaštiti nasilja u porodici, a zakon o besplatnoj pravnoj pomoći je upućen na ekspertizu Savjetu Evrope. U cilju poboljšanja postojećeg stanja zgrada pravosudnih organa, Vlada je usvojila u januaru 2009. godine Informaciju o postojećem stanju objekata pravosudnih institucija i njihove opremljenosti i bezbjednosti. Vlada je zadužila Ministarstvo pravde u saradnji sa Vrhovnim sudom, Vrhovnim državnim tužilaštvom, Vijećem za prekršaje, Ministarstvom finansija, Direkcijom javnih radova i Upravom za zajedničke poslove državnih organa da sačini da se pripremi inovirana informacija o strukturi potrebne bezbjedonosne opreme za potrebe pravosudnih organa, a preduzete su i aktivnosti na izradi projekta za izgradnju Palate pravde u Podgorici.

U poglavlju **Jačanje javnog povjerenja u pravosuđe**, od ukupno 10 mjera, 5 mjera je djelimično ostvareno, 4 mjere su ostvarene u potpunosti, a jedna je nerealizovana. Povodom godišnjih izvještaja o radu sudova održavaju se redovne konferencije za štampu. Vrhovni državni tužilac redovno izvještava javnost o postupanju državnih tužilaca u značajnim i aktuelnim predmetima saopštenjima za javnost i preko svog web sajta. Međutim, ove aktivnosti se ne sprovode u potpunosti, kako je to predviđeno Akcionim planom. U Sekretarijatu Sudskog savjeta još nije popunjeno radno mjesto za službenika za odnose sa javnošću. Tužilački savjet odredio je lice odgovorno za odnose sa javnošću. Na web stranici Vrhovnog suda su objavljeni pravni stavovi i pravna mišljenja. Upravni sud publikuje zbirke sudskih odluka i objavljuje ih na web-stranici. U ostalim sudovima teku pripreme za objavljivanje odluka iz 2008. godine. Sentence odluka Vrhovnog suda objavljuju se u Biltenu Vrhovnog suda.

U okviru strateškog cilja **edukacije u pravosudnim organima** od ukupno 20 mjera, 18 je ostvareno, dok su dvije mjere djelimično ostvarene. Jedna djelimično ostavrena mjera se tiče administrativne strukture Centra tako da je potrebno zapsoliti dodatni kadar shodno aktu o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Centra, a druga se tiče razmatranje drugačije organizacione pozicije Centra. Priroda zahtjevnog procesa obuke nosilaca pravosudne funkcije uslovlila je uglavnom njihov kontinuirani oblik, uz manji broj oročenih mjera. Tijela Centra za edukaciju nosilaca pravosudne funkcije usvojila su plan i program obuke za 2009. godinu. Na transparentan način i uz provjeru znanja izvršen je izbor kandidata za inicijalnu edukaciju. Jedan broj obuka nosilaca pravosudne funkcije i državnih službenika i namještenika u pravosudnim organima organizovan je u saradnji Centra za edukaciju i Uprave za kadrove

U okviru cilja **jačanje regionalne i međunarodne saradnje** od ukupno 18 mjera, 16 je ostvareno dok su dvije djelimično ostvarene. Djelimično ostvareno mjere se odnosi na zakonodavstvo kojim se uređuje međunarodna prvana pomoć u građanskim stvarima čija je izrada u toku u cilju postizanja što većeg stepena usaglašenosti sa zakonodavstvom EU. Posebno je značajno istaći da su zaključena tri ugovor o saradnji sa Republikom Srbijom i okončani pregovori sa Bosnom i Hercegovinom za zaključenje dva ugovora o saradnji. Urađeni su Priručnici za međunarodnu pravnu pomoć u krivičnim stvarima u cilju olakšanja svakodnevnog rada i postupanja u predmetima međunarodne pravne pomoći.

Poglavlje **Alternativno rješavanje sporova**, od ukupno 13 mjera, 12 je realizovano u potpunosti, jedna je djelimično realizovana. U cilju uspostavljanja mreže za razvoj posredovanja, osim formiranja Područne jedinice Bijelo Polje, formirana je Područna jedinica Kotor, koja je počela sa radom 1.09.2009. godine. Napominjemo da su u 2009. godini održana 547 postupaka posredovanja, od kojih je 349 riješeno uspješno, što predstavlja 63,80 % uspješnosti i ukazuje na razvoj posredovanja u odnosu na prethodne izvještajene periode.

U poglavlju **Borba protiv organizovanog kriminala i korupcije** od ukupno 21 mjera, 18 je ostvareno, tri su djelimično realizovane. Značajno je istaći da su ratifikovane su Konvencije Savjeta Evrope, i to: Konvencija o borbi protiv trgovine ljudskim bićima, Konvencija o sajber kriminalu i njeni dodatni protokoli i Konvencija o obeštećenju za žrtve zločina. Obezbjedjen je kancelarijski prostor i potrebna tehnička oprema za postupanje državnih tužilaca u predmetima organizovanog kriminala i korupcije i za jedan broj sudova. Navedeno ukazuje na visok stepen ostvarenog u ovom poglavlju.

U oblasti **zatvorskog sistema** od ukupno 23 mjere ostvareno je 9, pet djelimično, dok devet nije ostvareno. Kontinuitet u ispunjavanju predviđenih mjera na planu unaprjeđenja zatvorskih uslova, ali svakako treba nastojati da se taj kontinuitet održi, posebno zbog kompleksnosti određenih mjera, kao što su izgradnja, rekonstrukcija i adaptacija zatvorskih objekata što nije realizovano u predviđenom periodu ali se intenzivno radi na ostvarivanju predviđenih mjera i iznalaženju finansijske podrške za njihovu realizaciju. Takođe, nije realizovana mjera o sprovođenju obuke kadrova koji će raditi na poslovima nadzora nad izvršenjem uslovne osude, uslovnog otpusta i kazne rada u javnom interesu, koja je bila predviđena za prvi izvještajni period, jer njena realizacija zavisi od stvaranja određenih pretpostavki organizacionog (sistematizacija radnih mjesta) i normativnog karaktera (donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o krivičnim sankcijama), što podrazumijeva potrebu intenziviranja aktivnosti na njihovom stvaranju.

U oblasti **sudske praksa** 11 mjera, ostvareno je 8, djelimično jedna i dvije neostavrene mjere. Značajno je istaći da je u Vrhovnom sudu uspostavljeno odjeljenje sudske prakse i obezbijedena budžetska sredstva za vođenje i objavljivanje sudske prakse. Sentence odluka Vrhovnog suda objavljuju se u Biltenu Vrhovnog suda i u pripremi je zbirka odluka Vrhovnog suda Na web stranici Vrhovnog suda objavljene su publikacije i presude Evropskog suda za ljudska prava u Strazburu.

Kao što je rečeno u uvodu u poglavlje **Pravosudni informacioni sistem**, po mnogima najvažniji informacioni sistem u Crnoj Gori nakon Centralnog registra građana, doveden je u završnu fazu implementacije. O stepenu realizacije mjera zacrtanih Strategijom reforme pravosuđa i Akcionim planom za njenu implementaciju, ne govori toliko gornja tabela (koji sadrži samo jednu nerealizovanu, a devet realizovanih/kontinuiranih i 10 djelimično realizovanih mjera), koliko činjenica da su u toku pripreme za izradu novog, posebnog strateškog dokumenta za razvoj informacionog sistema u oblasti pravosuđa za period 2010-2013, kao izraz potrebe da se, nakon uspješno realizovane prethodne faze, novim dokumentom definišu mjere i aktivnosti za dalje unaprjeđenje PRIS-a.

NAJVAŽNIJE AKTIVNOSTI REALIZOVANE U 2008. i 2009. GODINI

JAČANJE NORMATIVNOG OKVIRA	JAČANJE INSTITUCIONALNOG OKVIRA
<ul style="list-style-type: none"> - Donijet Zakon o Ustavnom sudu; - Donijet Zakon o Sudskom savjetu; - Donijet Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o državnom tužiocu; - Donijet Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o sudovima; - Donijet Zakonik o krivičnom postupku - Donijet Zakon o zaštiti prava na suđenje u razumnom roku; - Donijet Zakon o obligacionim odnosima; - Donijet Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o notarima; - Donijet Zakon o državnoj imovini - Donijet Zakon o staranju o privremeno i trajno oduzetoj imovini; - Donijet Zakon o ratifikaciji Konvencije o borbi protiv trgovine ljudskim bićima; - Donijet Zakon o ratifikaciji Konvencija o pranju, istrazi, oduzimanju i konfiskaciji sredstava stečenih na nezakonit način i o finansiranju terorizma; - Donijet Zakon o ratifikaciji Konvencije o sajber kriminalu, koja je ratifikovana sa dodatnim protokolima; - Donijet Zakon o ratifikaciji Konvencije o sprječavanju terorizma; - Donijet Zakon o ratifikaciji Konvencije o obeštećenju za žrtve zločina; - Donijet Zakon o ratifikaciji Drugog dodatnog protokola uz Evropsku konvenciju o međunarodnoj pravnoj pomoći u krivičnim stvarima; - Donijet Zakon o ratifikaciji Evropske konvencije o međunarodnom važenju krivičnih presuda - Donijet Zakon o rješavanju sukoba zakona sa propisima drugih država; - Donijet Zakon o saradnji sa Međunarodnim krivičnim sudom; - Utvrđen Predlog zakona o izmjenama i dopunama Krivičnog zakonika - Usvojen Nacrt zakona o maloljetničkom pravosuđu; - Usvojen Nacrt zakona o zaštiti od nasilja u porodici; - Usvojen Nacrt zakona o prekršajima; - Zaključena tri bilateralna ugovora sa Republikom Srbijom iz oblasti 	<ul style="list-style-type: none"> - Konstituisan Sudski savjet; - Obrazovana radna tijela Sudskog savjeta: Komisija za izbor sudija, Disciplinska komisija, Komisija za normativne poslove...; - Kontinuirano se obezbjeđuju budžetska sredstva. Obezbijeđen prostor za rad Sudskog savjeta; - Imenovan Zastupnik Crne Gore pred Evropskim sudom za ljudska prava u Strazburu; - Imenovan Zaštitnik državne imovine; - Uspostavljen Centar za posredovanje sa sjedištem u Podgorici, kancelarije Centra otvorene u Cetinju, Bijelom Polju i Kotoru; - Otvorena Kancelarija za prijavu korupcije pri Sudskom savjetu; - Formirana Komisija za praćenje sprovođenja Kodeksa sudijske etike pri Sudskom savjetu; - Donijeti godišnji planovi i programi edukacije nosilaca pravosudne funkcije; - Obuka se sprovodi u skladu sa utvrđenim planovima i programima; - Izgrađeni zatvorski objekti: paviljon D, objekat za izvršenje kazni osuđenih stranaca, maloljetnika i žena i objekat za kratkotrajne kazne; - Dosljedno se sprovodi program rješavanja zaostalih predmeta; - Utvrđen godišnji okvirni program rješavanja zaostalih predmeta. - Savjet za realizaciju projekta Pravosudnog informacionog sistema prestao sa radom, nakon što je Vlada obrazvala jedinstveni savjet za informacione sisteme. Stručni i Ekspertski tim za realizaciju PRIS-a transformisani u Tim za dalju implementaciju projekta, koja je dovedena u završnu fazu. - Urađena analiza stanja postojećih sudskih zgrada i preduzete aktivnosti za izradu projekta za izgradnju Palace pravde u Podgorici; - U državnom tužilaštvu izvršena je analiza postojećeg radnog prostora i utvrđena potreba njegovog proširenja, shodno planiranom povećanju nosilaca tužilačke funkcije i zaposlenih, nakon uvođenja tužilačke istrage; - U višim sudovima oformljena dva specijalizovana odjeljena za suđenje u predmetima organizovanog kriminala, korupcije, ratnih zločina i terorizma;

<p>međunarodne pravne pomoći: Ugovor o pravnoj pomoći u krivičnim i građanskim stvarima, Ugovor o međusobnom izvršavanju sudskih odluka u krivičnim stvarima i Ugovor o izručenju</p> <ul style="list-style-type: none"> - Parafirani Ugovor o pravnoj pomoći u građanskim i krivičnim stvarima i Ugovor o međusobnom izvršavanju presuda u krivičnim stvarima između Crne Gore i Bosne i Hercegovine; - Donijeti pravilnici o organizaciji i sistematizaciji u sudovima; - Donijet Poslovnik Sudskog savjeta; - Donijet Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Sekretarijata Sudskog savjeta; - Tužilački savjet je usvojio Poslovnik o radu kojim je uređen način rada, odlučivanja i druga pitanja od značaja za rad Tužilačkog savjeta; - Donijet novi Pravilnik o orijentacionim mjerilima za određivanje potrebnog broja sudija i ostalih zaposlenih u sudu; - Donijet Plan implementacije Zakonika o krivičnom postupku - Usvojena Analiza za potrebe racionalizacije Sudske mreže; - Usvojena Strategija za reformu prekršajnog sistema u Crnoj Gori i Analiza rada organa nadležnih za vođenje prekršajnog postupka; - Donijet Kodeks sudijske etike; - Usvojen Etički kodeks rada posrednika, koji definiše etičke principe u njihovom radu, posebno apostrofirajući kvalitet postupka, kompetentnost i nepristrasnost. 	<ul style="list-style-type: none"> - Dosljedno se sprovodi program prioritarnog rješavanja predmeta u oblasti korupcije i organizovanog kriminala; - Utvrđene potrebe lične zaštite nosilaca pravosudnih funkcija, u skladu sa kojima Uprava policije obezbjeđuje ličnu zaštitu; - Proširena nadležnost Specijalnog tužioca za suzbijanje organizovanog kriminala, korupcije, terorizma i ratnih zločina i povećan broj njegovih zamjenika; - Izabran Tužilački savjet, u skladu sa Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o državnom tužiocu; - Donijeti akti o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji pravosudnih organa; - Organizovan prvi notarski ispit; imenovanje prvih notara očekuje se tokom 2010. godine; - Sprovedene obuke korisnika Pravosudnog informacionog sistema; - Formirana Komisija za praćenje Plana implementacije Zakonika o krivičnom postupku; - Sprovedena edukacija nosilaca pravosudne funkcije o novom Zakoniku o krivičnom postupku; - Stvaraju se kadrovski i tehnički uslovi za punu implementaciju ZKP-a i preuzimanje istrage od strane tužilaštva; - Ojačani su kapaciteti Ministarstva pravde za ostvarivanje pune međunarodne pravosudne saradnje, kroz zapošljavanje i obuku novih kadrova.
--	--